

UD 2VH
570①

SCENARIOPROJEKT ARBEID EN GEZONDHEID: UITVOERBAARHEIDSSSTUDIE

in opdracht van de Stuurgroep
Toekomstscenario's Gezondheidszorg

IBIS STAMPNUMMER: 1551/000

P.G.W. Smulders
C.L. Ekkers
C.R. de Winter

Nederlands Instituut voor Praeventieve Gezondheidszorg

NPG-TNO

Leiden
mei 1987

Nederlands Instituut voor
Praeventieve Gezondheidszorg TNO
Wassenaarseweg 56 Leiden

Postadres:
Postbus 124
2300 AC Leiden

Telefoon: 071-178888

© 1987 Nederlands Instituut voor Praeventieve Gezondheidszorg
TNO
Publikatienummer 87017

Voor de rechten en verplichtingen van de opdrachtgever met betrekking tot de inhoud van dit rapport wordt verwezen naar de Algemene Voorwaarden van TNO.

Niets uit deze opgave mag worden verveelvoudigd, openbaar gemaakt, en/of verspreid door middel van druk, fotocopie, microfilm of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van het NIPG/TNO.

INHOUD

	blz.
1. INLEIDING	1
1.1 Aanleiding uitvoerbaarheidsstudie	1
1.2 De drie vragen van de uitvoerbaarheidsstudie ...	1
1.3 De opzet van de rapportage van deze uitvoer- baarheidsstudie	2
2. GEVOLGDE WERKWIJZE BIJ DE UITVOERBAARHEIDSSSTUDIE	3
2.1 Vijf hoofdactiviteiten	3
2.2 Overleg met de Begeleidingscommissie	4
3. VRAAG 1: DE INHOUDELIJKE VRAAGSTELLING VAN DE SCENA- RIOSTUDIE	5
3.1 Randvoorwaarden	5
3.2 Doelstelling scenarioprojekt	6
3.3 Inhoudelijke verkenning	7
3.4 Globaal "theoretisch kader"	10
4. VRAAG 2: METHODEN EN TECHNIEKEN BIJ DE SCENARIOSTUDIE	13
4.1 Oriëntatie op de scenariomethode	13
4.2 Beschikbare en ontbrekende empirische onder- zoeksgegevens	14
4.3 Te volgen "dubbele" onderzoeksstrategie en moge- lijke opbrengsten	16
5. VRAAG 3: DE SCENARIOCOMMISSIE	20
5.1 Inleiding	20
5.2 De te formeren scenariocommissie	21
5.3 De voeling met "toekomstige afnemers"	21

6.	PLAN VAN AANPAK SCENARIOSTUDIE IN DRIE STAPPEN	22
6.1	Stap 1: Basisanalyse met de ontwikkelingen tot heden en de vorming van twee modellen (12 maanden)	22
6.2	Stap 2: Bepaling van trends in de toekomst - Delphi onderzoek (doorlooptijd: 9 maanden)	23
6.3	Stap 3: Koppeling van de trends aan de modellen; het eigenlijke scenario-onderzoek (doorlooptijd: 9 maanden)	24
7.	LITERATUUR OVER ONTWIKKELINGEN IN ARBEID EN GEZONDHEID	27
	BIJLAGE 1: Vragenlijst Leefsituatie-onderzoek	35
	BIJLAGE 2: Gezondheidsenquête 1985. Vragenlijst A, B en D	57

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding uitvoerbaarheidsstudie

In de Nota 2000 (Over de ontwikkeling van Gezondheidsbeleid: feiten, beschouwingen en beleidsvoornemens; WVC, 1986) is in hoofdstuk 3 een paragraaf opgenomen over Arbeid en Gezondheid (p. 28-35). Een concept-tekst voor deze paragraaf is in 1984/1985 opgesteld door het NIPG/TNO. Bedoelde paragraaf eindigt met de opmerking "dat de Ministeries van SoZaWe en WVC een gezamenlijke opdracht zullen formuleren voor een scenariostudie naar de mogelijke ontwikkeling in de relatie tussen arbeid en gezondheid tot aan het jaar 2000".

Over deze mogelijke scenariostudie heeft op 18 juni en 9 september 1986 overleg plaatsgevonden tussen vertegenwoordigers van de Stuurgroep Toekomstscenario's Gezondheidszorg, het Directoraat-Generaal van de Arbeid (Directie Gezondheid) van het Ministerie van SoZaWe en het NIPG/TNO. Daarbij is afgesproken dat de laatste instelling een voorstel zou formuleren voor een beperkte "feasibility-study" (uitvoerbaarheidsstudie), die vooraf zou moeten gaan aan de eigenlijke scenariostudie.

Het voorstel voor de uitvoerbaarheidsstudie is in september 1986 aan de Stuurgroep Toekomstscenario's Gezondheidszorg voorgelegd en per brief van 15 oktober 1986 door de STG goedgekeurd.

1.2 De drie vragen van de uitvoerbaarheidsstudie

Op basis van het boven aangeduide overleg met vertegenwoordigers van STG/WVC en DGA/SoZaWe zijn drie vragen geformuleerd, die in de uitvoerbaarheidsstudie beantwoord moeten worden. Deze drie vragen luiden als volgt:

- 1) welke terreinen en probleemgebieden zullen in de scenario-studie over arbeid en gezondheid wel en niet bestreken dienen te worden?
- 2) welke methoden en werkwijzen zullen bij het scenarioprojekt gebruikt dienen te worden?
- 3) welke deskundige personen (of vertegenwoordigers van deskundige groeperingen) op het terrein van arbeid en gezondheid zullen zitting dienen te nemen in de te formeren scenariocommissie (die met het onderzoeksteam dient samen te werken)?

Aan deze drie te beantwoorden vragen is later - in het overleg met STG- en DGA-vertegenwoordigers - nog een vierde vraag toegevoegd, welke betrekking heeft op het doel en/of de na te streven opbrengsten van de scenariostudie. Deze vraag zal gekoppeld aan vraag 1) behandeld worden. Bovendien zal daar in hoofdstuk 6 ook op teruggekomen worden.

1.3 De opzet van de rapportage van deze uitvoerbaarheidsstudie

De rapportage van deze studie zal verder een eenvoudig stramien volgen. In hoofdstuk 2 zal toegelicht worden hoe te werk is gegaan tijdens deze uitvoerbaarheidsstudie. In hoofdstuk 3, 4 en 5 zullen de in paragraaf 1.2 vermelde drie vragen achtereenvolgens behandeld worden. In hoofdstuk 6 volgt een plan van aanpak in drie stappen voor het uit te voeren scenarioprojekt. Hoofdstuk 7 geeft een voorlopig overzicht van belangrijke literatuur op het terrein van ontwikkelingen in arbeid en gezondheid.

2. GEVOLGDE WERKWIJZE BIJ DE UITVOERBAARHEIDSSSTUDIE

2.1 Vijf hoofdactiviteiten

In de laatste maanden van 1986 en de eerste maanden van 1987 hebben, globaal gesproken, de volgende vijf hoofdactiviteiten plaatsgevonden:

- a) verkenning van de onderzoeksliteratuur en overleg met andere onderzoeksinstanties/adviesinstanties om na te gaan wat er bekend is inzake trends/ontwikkelingen/prognoses in arbeid en gezondheid in binnen- en buitenland.
De gedachte hierbij was, dat enerzijds voorkomen zou dienen te worden dat eerder uitgevoerde studies, zonder kennis daarvan te hebben, herhaald zouden worden en dat anderzijds bij de opzet van scenario-onderzoek geprofiteerd zou kunnen worden van eerder (deel)onderzoek. Deze literatuurverkenning is ook van belang gebleken bij de uitwerking van het theoretisch model over de relaties tussen arbeid en gezondheid. Hierop wordt in hoofdstuk 3 verder ingegaan.
- b) oriëntatie op gegevensbestanden c.q. statistisch materiaal over arbeid, beroep en gezondheid, welke mogelijk bruikbaar zou kunnen zijn voor secundaire analyse in het kader van een scenarioprojekt over arbeid en gezondheid. De achterliggende gedachte hierbij was, dat de scenariostudie zoveel mogelijk gebaseerd zou dienen te zijn op materiaal, dat met een zekere regelmaat en op ongeveer dezelfde wijze onder een relatief grote groep werkenden verzameld zou zijn (dit is met name van belang voor het vaststellen van trends en het opstellen van modellen). Hierop wordt in hoofdstuk 4 teruggekomen.
- c) oriëntatie op de methoden en technieken die bij scenario-

onderzoek in gebruik zijn. Zie hiervoor verder ook hoofdstuk 4.

- d) oriëntatie op een mogelijke samenstelling van de scenario-commissie, te betrekken bij het scenarioprojekt arbeid en gezondheid. De resultaten van de gedachtenvorming worden in hoofdstuk 5 weergegeven.
- e) opstelling van een plan van aanpak voor de scenariostudie. Dit plan zou men kunnen zien als resultante van de verkenning van de literatuur, de gegevensbestanden, en de methoden en technieken, die in hoofdstuk 3 en 4 aan de orde komen. Tot de formulering van een enigszins uitgewerkt plan van aanpak is overgegaan, omdat de beschikking daarover, de opinievorming over een eventuele scenariostudie kan vergemakkelijken.

Het plan van aanpak wordt gepresenteerd in hoofdstuk 6.

2.2 Overleg met de Begeleidingscommissie

Tenslotte zij nog vermeld dat tijdens de uitvoerbaarheidsstudie een drietal keren overleg heeft plaatsgevonden tussen de opstellers van de studie en een begeleidingscommissie, bestaande uit vertegenwoordigers van (het sekretariaat van) de Stuurgroep Toekomstscenario's Gezondheidszorg en het Directoraat-Generaal van de Arbeid (Directie Gezondheid) van het Ministerie van SoZaWe. Dit overleg, dat geschiedde aan de hand van interim-rapportages, heeft op diverse plaatsen richting gegeven aan en aanwijzingen opgeleverd voor de inhoud van onderhavige rapportage.

Op de inhoud van deze aanwijzingen wordt in paragraaf 3.1 ingegaan.

3. VRAAG 1: DE INHOUDELIJKE VRAAGSTELLING VAN DE SCENARIOSTUDIE

3.1 Randvoorwaarden

Uit het overleg met de begeleidingscommissie kwam een aantal meningen naar voren, die van belang zijn voor de inhoudelijke vraagstelling van de scenariostudie.

De belangrijkste aanwijzingen kunnen als volgt samengevat worden:

- de scenariostudie zal zich richten op de "officieel" werkende bevolking. Dit betekent dat de positie van werklozen en permanent arbeidsongeschikten, alsmede het "grijze" en "zwarte" arbeidscircuit, e.d. buiten de studie vallen;
- binnen het onderwerp arbeid en gezondheid dient onderzoeksmatig het accent komen te liggen op ontwikkelingen in de arbeid die van invloed zijn op gezondheid, veiligheid en welzijn van werknemers (hoe ontwikkelen zich risicofactoren en risicogroepen? vermindering/eliminatie van welke risicofactoren in de arbeid en verkleining van welke risicogroepen kan uit oogpunt van toekomstige gezondheid gunstig geacht worden?);
- wat de inhoud van de specifieke onderwerpen binnen arbeid en gezondheid betreft, dient in principe zo min mogelijk inperking betracht te worden (hoewel de relatief beperkte beschikbaarheid van geschikt empirisch onderzoeksmateriaal hier een beperking zal zijn);
- voor zover mogelijk, kan behalve van kwantitatieve en "objectieve" gegevens ook gebruik gemaakt worden van kwalitatieve en "subjectieve" gegevens (men denke bij dit laatste aan opvattingen, standpunten, toekomstvisies, etc.);

- het begrip "beleid" dient breed opgevat te worden, implicerend dat de scenario's niet speciaal dienstig behoeven te zijn voor het beleid van de overheid (WVC, SoZaWe), maar ook voor werkgevers/vakbonden, bedrijven/ondernemingsraden aangrijpingspunten moeten kunnen bieden.

3.2 Doelstelling scenarioprojekt

Mede naar aanleiding van hetgeen in paragraaf 3.1 werd vermeld, formuleren we als doelstelling van het scenarioprojekt arbeid en gezondheid:

1. het zoveel mogelijk in kaart brengen van de huidige faktoren in de arbeidssituatie, die belastend en/of risicovol zijn uit oogpunt van gezondheid, veiligheid en welzijn van werkenden en het aangeven van het vóórkomen daarvan in de beroepsbevolking, alsmede de veranderingen in het vóórkomen ervan tot aan het jaar 2000; aan welke factoren hier gedacht kan worden, wordt in paragraaf 3.4 belicht; tevens dient hierbij rekening gehouden te worden met de beperkingen in het beschikbare onderzoeksmateriaal (zie paragraaf 4.2);
2. het zoveel mogelijk in kaart brengen van huidige groepen werkenden (met name beroepsgroepen, maar ook leeftijds-, geslachts- of functiegroepen) die uit oogpunt van gezondheid, veiligheid en welzijn als risicovol aangemerkt kunnen worden, alsmede het aangeven van de omvang daarvan en van veranderingen daarin tot aan het jaar 2000;
3. het, op grond van het bovenstaande, doen van voorspellingen over de toekomstige gezondheidstoestand van de beroepsbevolking, voor zover deze verband houdt met het verrichten van arbeid (vgl. Nota 2000);

4. het aangeven op welke wijze invloed uit te oefenen is op de toekomstige omvang van de risicofactoren en risicogroepen. In principe zal dit wat de risicofactoren betreft op "humanisering van de arbeid" neerkomen. Vele vormen van beleid (arbeidsomstandighedenbeleid, technologiebeleid, bedrijfsgezondheidszorgbeleid, personeelsbeleid) kunnen daar indirect invloed op uitoefenen. Wat betreft de risicogroepen valt in dit verband tevens te denken aan arbeidsmarktbeleid, onderwijsbeleid, welzijnsbeleid, e.d. Op basis daarvan zou in principe invloed uit te oefenen zijn op bijvoorbeeld de omvang van als risicovol aangeduide beroepsgroepen.

3.3 Inhoudelijke verkenning

Als men het totale gebied van arbeid en gezondheid overziet, valt enerzijds te konstateren dat gezondheid een zeer breed begrip is. Het begrip omvat als het ware op zichzelf reeds een aantal scenariostudies (denk aan: hart- en vaatziekten, kanker, chronische ziekten).

Op voorhand valt dan ook al te konkluderen dat het begrip gezondheid - in het kader van deze studie - op globale wijze ge-operationaliseerd zal dienen te worden. Aan zeer specifieke vragen (bijv. wat de invloed van arbeid is op bepaalde specifieke diagnoses) zal dan ook in onderhavige scenariostudie in het algemeen geen aandacht besteed kunnen worden.

Anderzijds is arbeid een welhaast nog breder begrip dan gezondheid. Men denke aan uiteenlopende zaken als chemische werkomstandigheden, promotiemogelijkheden en de wijze waarop leiding gegeven wordt. Ook aan het begrip arbeid zal dus niet in alle details aandacht besteed kunnen worden. Wel is het zaak zich te realiseren welke aspecten er aan arbeid te onderkennen vallen,

zodat uit oogpunt van gezondheid, veiligheid en welzijn zoveel mogelijk de meest belangrijke aspecten van arbeid in het scenario-onderzoek plaats krijgen.

In dit verband valt het volgende te zeggen over de in paragraaf 2.1 vermelde literatuurverkenning en kontakten met sleutelinformatanten.

De literatuurverkenning (hoofdstuk 7 geeft daar een deel van weer, namelijk dat deel dat betrekking heeft op ontwikkelingen in de tijd) leidt enerzijds tot de konklusie dat gezondheid, veiligheid en welzijn van werknemers multi-kausale of multi-konditionele verschijnselen zijn. Dat wil zeggen dat er niet één of enkele oorzaken of kondities in de arbeid te identificeren zijn, die gezondheid, veiligheid en welzijn voornamelijk bepalen. De scenariostudie lijkt dan ook zoveel mogelijk een "breedbandige" aanpak dienen te volgen.

Anderzijds valt uit de literatuur, die betrekking heeft op ontwikkelingen in de tijd, te konkluderen, dat de auteurs daarvan veel aandacht hebben voor onderwerpen als technologische veranderingen (automatisering, robotisering, telework, beeldschermen en de effecten daarvan), economische veranderingen (financieel-economische positie van bedrijven, fusies, opheffing), veranderingen in normen en waarden van werknemers (arbeidsethos, waarde van arbeid, gezondheid en vrije tijd), demografische en arbeidsmarktveranderingen (vrouwen die zich op de arbeidsmarkt begeven, vervroegde uittreding van ouderen; arbeidsmarktsegmentatie; komst van hoger opgeleiden, etc.). Aan deze onderwerpen zal in de scenariostudie (voor zover daar empirisch materiaal voor beschikbaar zal zijn) in principe aandacht besteed dienen te worden.

Ook wordt in de literatuur veel aandacht besteed aan onderwerpen als werkloosheid, uitgetreden en uit het arbeidsproces en het z.g. "grijze" of "zwarte" of "informele" arbeidscircuit. Zoals

echter afgesproken, vallen deze onderwerpen buiten het kader van de scenariostudie.

Naast literatuurverkenning, heeft overleg plaatsgevonden met (hieronder te noemen) instanties op overheidsniveau die geacht werden zich onderzoeksmatig met ontwikkelingen rond arbeid en gezondheid bezig te houden. Hieruit zijn geen nieuwe gezichtspunten naar voren gekomen dan degenen die hierboven reeds werden vermeld.

Wel kan in dit verband nog het volgende vermeld worden. Het bleek dat het Sociaal-Cultureel Planbureau (SCP) zich in de leefsituatiesurvey's - die zij samen met het CBS uitvoert - bezighoudt met de beschrijving van trends in (onder andere arbeid en gezondheid) in het recente verleden en dat de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR) zich wel met toekomstverkenningen bezighoudt. De WRR is op dit moment een Algemene Toekomstverkenning aan het voorbereiden op vier te integreren gebieden (de samenhang tussen economie, arbeid, milieu en bevolking). Medio 1987 wordt deze verkenning - op basis van overheidsdokumentatie en literatuur - gestart.

Geen van de informanten bij SCP, WRR of RAWB (Raad van Advies voor het Wetenschapsbeleid) was op de hoogte van ooit mogelijk in het buitenland uitgevoerde scenariostudies op het terrein van arbeid (in combinatie met gezondheid). Voor zover bekend, hebben ook de International Labor Organization (ILO), de World Health Organization (WHO) en de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) zich niet met dit onderwerp bezig gehouden.

Tenslotte kan nog vermeld worden dat schriftelijke correspondentie heeft plaatsgevonden met het NIOSH (National Institute for Occupational Safety and Health) te Cincinnati/USA, de National Swedish Board of Occupational Safety and Health en het Finse Institute of Occupational Health. Dit heeft geen additionele

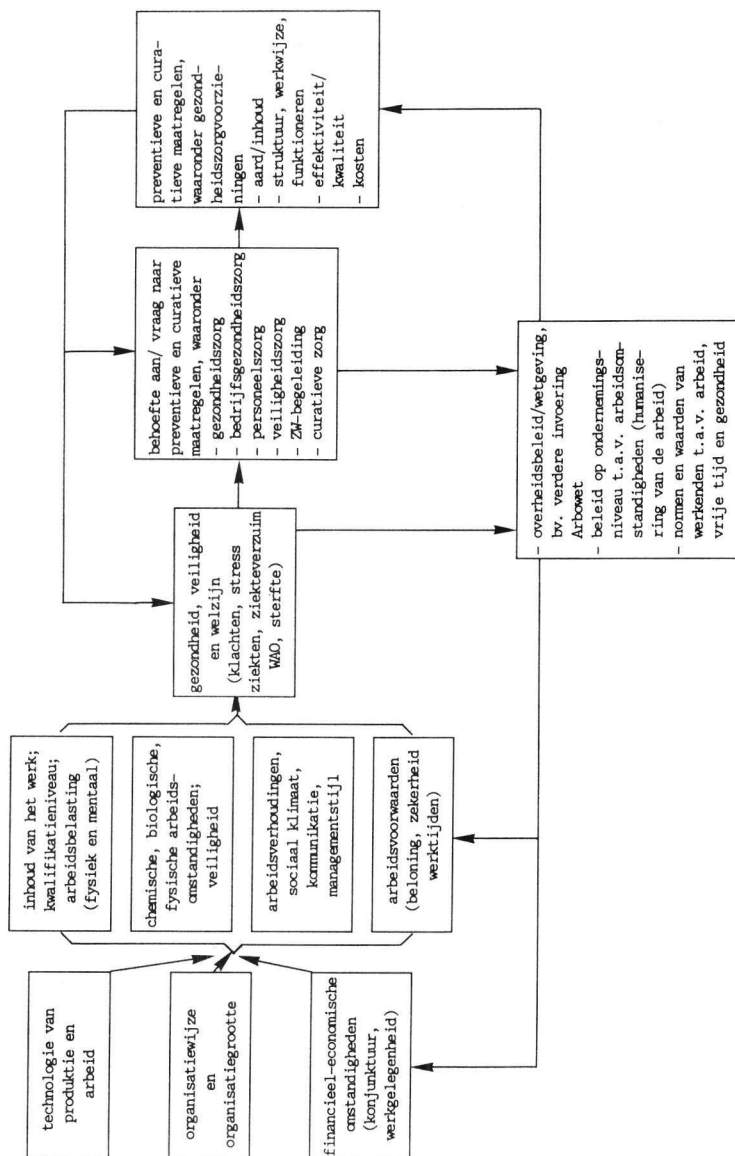
gegevens opgeleverd over scenario-onderzoek of toekomstonderzoek op onderhavig terrein in deze drie landen.

3.4 Globaal "theoretisch kader"

Mede op basis van hetgeen hiervoor is vermeld, kan een "theoretisch kader" geschetst worden van het totale relatiepatroon tussen arbeid en gezondheid (zie schema 1, volgende pagina).

In het linkergedeelte van dit model worden onder meer de vier aspecten weergegeven, die in beleids- en onderzoeksliteratuur veelal onder de noemer kwaliteit van de arbeid gebracht worden (inhoud van het werk, werkomstandigheden, arbeidsverhoudingen en arbeidsvoorwaarden). In het model wordt er vanuit gegaan dat deze vier aspecten van de kwaliteit van de arbeid beïnvloed worden door de organisatiekenmerken technologie, organisatiewijze/organisatiegrootte en financieel-economische omstandigheden. Centraal in het model is de gedachte dat de kwaliteit van de arbeid (via allerlei vormen van belasting, als fysieke en mentaal-perceptieve belasting) invloed uitoefent op de gezondheid, de veiligheid en het welzijn van de werknemer. Op deze laatste zaken oefenen uiteraard ook niet-werkgebonden factoren (zoals persoonskenmerken en de thuissituatie) hun invloed uit. Deze factoren zijn niet in het schema opgenomen, maar er zal in de scenariostudie - voor zover mogelijk - wel aandacht aan besteed dienen te worden.

Schema 1.

De gezondheids-, veiligheids- en welzijnsproblematiek roept een behoefte op aan preventieve en curatieve maatregelen, waaronder die op het terrein van de (bedrijfs)gezondheidszorg (zie rechtergedeelte van het schema). Mede onder invloed van wetgeving en beleid leidt dit tot het feitelijk nemen van maatregelen, c.q. het verlenen van (bedrijfs)gezondheidszorg. Beleid en wetgeving zullen overigens juist invloed uit dienen te oefenen op de factoren die van invloed zijn op het ontstaan van de gezondheidsproblematiek (dus op de kwaliteit van de arbeid).

Vermeld zij nog dat de in het model opgenomen factoren (bijvoorbeeld bij de kwaliteit van de arbeid en bij gezondheid, veiligheid en welzijn) als voorbeelden zijn weergegeven; er hadden dus nog andere voorbeelden aan toegevoegd kunnen worden.

De functie van het model is, dat aangegeven wordt op welke aspecten het scenario-onderzoek zich theoretisch kan richten en welke relaties als de belangrijkste gezien worden. Het is denkbaar dat de scenariostudie zelf - om redenen van beschikbaarheid van onderzoeksmateriaal - een of meer factoren uit het model buiten beschouwing zal laten. In het onderzoek zal een belangrijk accent in ieder geval dienen te liggen op de te verwachten ontwikkelingen in arbeid en arbeidsomstandigheden en de hieruit mogelijk voortvloeiende gezondheidsproblematiek. Bij de scenariovorming zal een accent dienen te liggen op de toekomstige ontwikkelingen in de bedrijfsgezondheidszorg, zowel kwalitatief als kwantitatief, als gevolg van de ontwikkelingen in de arbeid, alsmede van ontwikkelingen in de vraag naar de inhoud en wijze van zorgverlening. Een derde accent (eveneens bij de scenariovorming) zal dienen te liggen op de aangrijpingspunten in het model voor beleidsbeïnvloeding. Mogelijk beleid van overheid, werkgevers en werknemers is hier met name van belang.

4. VRAAG 2: METHODEN EN TECHNIEKEN BIJ DE SCENARIOSTUDIE

4.1 Oriëntatie op de scenariomethode

Wat betreft de oriëntatie op de scenariomethode zelf is de beschikbare literatuur van de Stuurgroep Toekomstscenario's Gezondheidszorg doorgenomen, alsmede literatuur over scenario-onderzoek, Delphi-onderzoek, forecasting, etc. in tijdschriften als Beleid en Maatschappij, Tijdschrift voor Sociale Gezondheidszorg, Medisch Contact, en Annual Reviews of Sociology. Tevens zijn de publikaties van de Vakgroep Planning en Arbeid van het Sociologisch Instituut van de RUU en die van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieuhygiëne (RIVM) gescreend.

Direkt toepasbare konkrete methoden, werkwijzen of regels waarvan op voorhand gezegd kan worden dat ze geschikt zijn voor de onderhavige scenariostudie zijn niet gevonden. De meeste literatuur kan gekenmerkt worden als globaal aanwijzingen en waarschuwingen gevend. Veel ervaringen van scenario-onderzoekers in Nederland zijn nog zo recent, dat deze nog niet volledig geëvalueerd zijn en op schrift gesteld. Daarom hebben ook globale kontakten plaatsgevonden met andere scenario-onderzoekers. Meer intensief overleg heeft plaatsgevonden met het RIVM te Bilthoven. Het laatste overleg heeft de methode en werkwijze van het scenario-onderzoek mede bepaald.

Op basis van de ervaringen van de onderzoekers betrokken bij eerdere scenariostudies lijkt het aanbevelenswaardig in de scenariostudie over arbeid en gezondheid zich niet te beperken tot één specifieke methode met een beperkt aantal variabelen. Met name de Vakgroep Planning en Beleid van de RUU pleit er ook voor, wil men krachtig komen te staan in de latere publieke

diskussie over de scenariostudie, dat men zich bedient van meer-voudige rapportages met een veelheid van variabelen.

Hieronder zal ook beargumenteerd worden dat deze aanpak ook zeer wel te volgen valt bij het onderwerp arbeid en gezondheid.

4.2 Beschikbare en ontbrekende empirische onderzoeksgegevens

De uiteindelijke aanpak van het scenarioprojekt wordt bepaald door vier hoofdelementen: het doel (par. 3.2), de randvoorwaarden (par. 3.1), het "theoretisch kader" (par. 3.4), maar ook door de beschikbare empirische onderzoeksgegevens.

Hoofdcriteria bij de gezochte gegevens zijn dat ze (a) op meerdere momenten in de tijd (b) op min of meer gestandaardiseerde wijze en (c) betrekking hebbend op min of meer representatieve steekproeven uit de beroepsbevolking, verzameld dienen te zijn. Reden hiervan is dat de ontwikkelingen op het gebied van arbeid en gezondheid van de laatste 10 à 15 jaar beschreven zullen dienen te worden. Het doel hiervan is om - op basis van trends in het verleden - trends in de toekomst aannemelijk te kunnen maken.

De hierboven aangegeven zware criteria, toe te passen op het te zoeken onderzoeksmateriaal, houden in dat zeer veel beschikbaar onderzoeksmateriaal op voorhand als ongeschikt af zal vallen.

Het wel te gebruiken empirisch onderzoeksmateriaal voor deze trendstudies kan globaal in drie soorten ingedeeld worden.

De eerste bron zouden de LSO's (Leefsituatie-onderzoeken) van het CBS kunnen zijn (zie bijlage 1). Deze zijn in 1974, 1977, 1980, 1983 en 1986 (dus in totaal 5 keer) door het CBS uitgevoerd onder een steekproef van circa 4000 à 6000 personen uit de Nederlandse bevolking en zijn gebaseerd op een min of meer konstante batterij vragen over persoonskenmerken, beroep, bedrijf,

arbeid, gezondheid, onderwijs, vrije tijd en inkomen. Wat betreft arbeid worden in de LSO's vragen gesteld over o.a. fysieke werkomstandigheden, ploegendienst, taakinhoud, promotie- en salarisperspektieven, onregelmatige werktijden, arbeidssatisfactie en ziekteverzuim. De beperkte steekproefomvang van de LSO's maakt het overigens niet mogelijk om uitspraken te doen over bepaalde specifieke beroepen. Met de LSO's zal men zich dienen te beperken tot een globale totaalaanpak. Aan het beschikbaar krijgen van de banden met het interview-materiaal (via het Steinmetz-archief in Amsterdam of direkt via het CBS) zijn overigens wel substantiële kosten verbonden.

De tweede bron zouden de Gezondheidsenquêtes van het CBS kunnen zijn (zie bijlage 2). Deze zijn sinds 1981 elk jaar gehouden onder een steekproef van circa 10.000 personen uit de Nederlandse bevolking. Hierbij zijn dus thans reeds zes meetpunten beschikbaar. In de gezondheidsenquête wordt ook beroep en bedrijf van de geïnterviewde vastgelegd. Verder wordt gezondheids-toestand, gezondheidsklachten en gezondheidsgedrag (medicijn-gebruik, artsbezoek, ziekenhuisopname, ziekteverzuim, e.d.) alsmede persoons- en achtergrondgegevens uitvoerig vastgelegd in de gezondheidsenquête. Behalve aan beroep, bedrijf en inkomen wordt aan arbeid in de Gezondheidsenquête geen aandacht besteed. Omdat inmiddels gegevens van circa 60.000 personen beschikbaar zijn, zal het op basis van deze Gezondheidsenquête makkelijker zijn om uitspraken te doen over specifieke beroepsgroepen, e.d. Ook aan het beschikbaar krijgen van dit enquêtemateriaal van het CBS zijn kosten verbonden.

Als derde bron voor het vaststellen van trends in het verleden (en mogelijk in de toekomst) kan men denken aan de Arbeidskrachtentellingen die sinds 1973 om de twee jaar door het CBS zijn gehouden (dus in totaal reeds zeven keer). Deze CBS-steekproef-enquêtegegevens hebben betrekking op beroep, bedrijf, leeftijd,

geslacht, burgerlijke staat, gemeente, onderwijsniveau, bedrijfsgrootte, positie in het bedrijf en arbeidsduur. Door het feit dat het hier gaat om 2½ à 5%-steekproeven, zijn de gegevens gebaseerd op forse aantallen ondervraagde werkenden.

Al het boven aangeduide materiaal maakt het mogelijk trends in arbeid en gezondheid van de laatste 10 à 15 jaar in beeld te brengen en deze gewijzigd of ongewijzigd door te trekken naar de toekomst.

Om misverstanden te voorkomen dient er hier op gewezen te worden dat een aantal relevant te achten gegevens op het gebied van arbeid en gezondheid in ons land ontbreken of van onaanvaardbaar onbetrouwbaar niveau zijn. Men denke hier bijvoorbeeld aan beroepsgerelateerde sterftestatistieken, aan bedrijfsongevallen- en beroepsziekten-statistieken. Wel kan nog nagegaan worden of statistische gegevens op het gebied van ziekteverzuim (van NIPG/TNO of de bedrijfsverenigingen), WAO-intredegegevens van de Sociale Verzekeringsraad en gegevens over omvang en groei van de bedrijfsgezondheidszorg (enquêtes van het NIPG/ TNO) bruikbaar zijn voor het scenario-onderzoek.

4.3 Te volgen "dubbele" onderzoeksstrategie en mogelijke opbrengsten

Naar aanleiding van de geformuleerde doelstelling (par. 3.2) wordt nu de volgende "dubbele" strategie voor de scenario-studie voorgesteld: enerzijds een risicofactoren-benadering en anderzijds een risicogroepen-benadering.

Bij de eerste strategie gaat het erom - voor zover het beschikbare materiaal dat toelaat - inzicht te krijgen in de belangrijkste gezondheidsbedreigende factoren in de arbeid op dit

moment en in de toekomst (bezien voor de totale populatie en zo mogelijk daarbinnen voor globale beroeps-, leeftijds-, geslachts- en functiegroepen).

Als materiaalbron hiervoor zouden de leefsituatie-onderzoeken en de Arbeidskrachtentellingen van het CBS gebruikt kunnen worden. Bij de tweede strategie gaat het erom inzicht te krijgen in de gezondheid van de belangrijkste beroepsgroepen (alsmede leeftijds-, geslachts- en functiegroepen) in ons land op dit moment en in de toekomst. Als bron bij deze tweede strategie kunnen de Gezondheidsenquêtes en de Arbeidskrachtentellingen van het CBS gelden.

Vooruitlopend op de stappen, te beschrijven in hoofdstuk 6, en ter verduidelijking van hetgeen mogelijke opbrengsten kunnen zijn bij beide onderzoeksstrategieën, moge het volgende dienen. Bij de 1e strategie worden allereerst, op basis van de vijf Leefsituatie-onderzoeken te zamen (1974-1986), de relaties vastgesteld tussen de in de LSO's voorkomende aspecten van arbeid, beroep, inkomen en gezondheid, in termen van korrelatie- en regressie-coëfficiënten ("model" genaamd). Vervolgens worden op basis van dezelfde gegevens en op basis van de Arbeidskrachtentellingen (1973-1975) ontwikkelingen in arbeid en beroep in deze periode vastgesteld. Fiktief voorbeeld: hinder van fysieke werk-omstandigheden is in de betrokken periode afgenomen; of: de omvang van agrarische beroepen is afgenomen.

Op basis van enerzijds de relaties tussen arbeid, beroep en gezondheid en anderzijds de toename of afname van bepaalde arbeids- of beroepskenmerken kan naar de toekomst geëxtrapoleerd worden, wat de effecten van het laatste zijn ten aanzien van de toekomstige gezondheidstoestand.

Bij de 2e strategie worden in principe dezelfde methoden toege-

past op ander materiaal. Op basis van de gegevens van de Gezondheidsenquête 1981-1986 kunnen allereerst relaties tussen beroep en gezondheid vastgesteld worden ("model"-vorming). Ten tweede kan op basis van dit materiaal en op basis van de Arbeidskrachtentellingen (1973-1985) vastgesteld worden of bepaalde beroepen (in veel meer details dan bij de 1e strategie) toe- of afnemen in omvang. Derhalve kan ook in extrapolerende zin nagegaan worden wat het effect op de toekomstige gezondheid zal zijn als die beroepsgroepen ook in de toekomst blijven toe- of afnemen in omvang.

Ten aanzien van de overblijvende onderdelen van het model in paragraaf 3.4 weergegeven (behoefte aan zorg, maatregelen/voorzieningen op zorggebied, beleid/wetgeving) bestaat weinig of geen empirische informatie (kwantitatieve gegevens over BGD-en en bedrijfsartsen daargelaten). Toch kunnen deze onderdelen niet buiten beschouwing gelaten worden in het scenario-onderzoek arbeid en gezondheid. Ze zullen dan ook - in overleg met deskundigen en de scenariocommissie - t.z.t. "vertaald" dienen te worden in stuurvariabelen, die wel in de te formeren modellen opgenomen zullen zijn (fiktief voorbeeld: het beleid is erop gericht om het onderwijsniveau te verhogen en de arbeidsomstandigheden in de toekomst te verbeteren; wat zal volgens de twee beschikbare modellen het effect zijn op gezondheid, veiligheid en welzijn?).

Anderzijds kunnen onderdelen als zorgbehoefte en maatregelen/voorzieningen op zorggebied ook in overleg met de scenariocommissie in extrapolerende zin aan de orde komen. Fiktief voorbeeld weer: de gezondheidstoestand van de werkende bevolking zal tot aan 2000 verbeteren; wat is het effect op de behoefte aan zorg? Deze vraag valt niet op basis van de modellen te beantwoorden.

Mogelijk kunnen dit soort vragen wel bij het te entameren Delphi-onderzoek betrokken worden (zie hiervoor hoofdstuk 6).

5. VRAAG 3: DE SCENARIOCOMMISSIE

5.1 Inleiding

Bij scenarioprojekten, geïnitieerd door de Stuurgroep Toekomst-scenario's Gezondheidszorg, is het de bedoeling dat een onderzoeksteam van een onderzoeksinstituting nauw samenwerkt met een uit gemiddeld zo'n zeven personen bestaande scenariocommissie. De leden van deze commissie zijn tot op heden voornamelijk gezocht bij universiteiten, grote en/of gespecialiseerde ziekenhuizen, overheidsadvieslichamen en onderzoeksinstanties op het gebied van de gezondheidszorg.

Ervaringen van andere scenario-onderzoekers hebben geleerd dat de samenstelling van de scenariocommissie erg belangrijk is, niet alleen uit inhoudelijk, maar ook uit kommunikatief oogpunt. Het lijkt dan ook aanbevelenswaardig met het daadwerkelijk aanzoeken van voorzitter en leden van een te formeren scenariocommissie Arbeid en Gezondheid te wachten tot het onderzoeksteam door STG is aangewezen. Vervolgens lijkt het het meest aanbevelenswaardig als de onderzoeksteamleider in overleg met STG een voorzitter van de scenariocommissie aanzoekt en deze personen vervolgens te zamen de leden van de commissie aanzoeken. De commissieleden dienen in principe bereid te zijn intensief en op goede voet met onderzoeksteam en voorzitter samen te werken en frekwent bijeen te komen (gemiddeld om de 2 à 3 maanden). Dit alles betekent dat deskundigheid van de leden van belang is, maar dat onderlinge "gelijkgerichtheid" (homogeniteit), betrokkenheid en motivatie voor het onderwerp minstens zo belangrijk geacht mogen worden te zijn.

5.2 De te formeren scenariocommissie

De voorzitter en de - naar schatting - zes leden van de scenariocommissie dienen niet gekozen te worden op basis van deskundigheid, maar op basis van affiniteit met het hele gebied van arbeid en gezondheid. Op ad-hoc-basis kan namelijk ten alle tijde specifiek deskundig advies ingewonnen worden bij specialisten op bepaalde deelgebieden.

Het lijkt verstandig dat in de commissie van circa zeven personen in ieder geval de volgende deskundigheid vertegenwoordigd is: epidemiologie van arbeid en gezondheid, humanisering van de arbeid, arbeidsmarkt, technologie en arbeids- en bedrijfsgezondheidszorg.

Daarnaast lijkt het aanbevelenswaardig een methodisch ervaren deskundige van de Rijksuniversiteit Utrecht (Vakgroep Planning en Beleid) of van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieuhygiëne bij het project te betrekken.

5.3 De voeling met "toekomstige afnemers"

Om de voeling met "het veld" te bewaren wordt er aan gedacht periodiek en op geschikte momenten een bijeenkomst te beleggen met personen uit "afnemersgroepen" (werkgevers, werknemers, deskundige diensten, overheid). Tijdens deze bijeenkomsten zou nagegaan dienen te worden of deze groeperingen in het onderzoek de door hen belangrijkste onderwerpen vertegenwoordigd zien, en zou hen gevraagd kunnen worden reeds ondernomen en geplande activiteiten te becommentariëren. Dit soort bijeenkomsten zou men dus kunnen zien als een konfrontatie van onderzoek met beleid.

6. PLAN VAN AANPAK SCENARIOSTUDIE IN DRIE STAPPEN

6.1 Stap 1: Basisanalyse met de ontwikkelingen tot heden en de vorming van twee modellen (12 maanden)

In de te vervaardigen basisanalyse zullen de ontwikkelingen op het gebied van arbeid en gezondheid van de laatste 10 à 15 jaar beschreven dienen te worden. Naar aanleiding van het gestelde in paragraaf 4.3 (de "dubbele" onderzoeksstrategie) zullen enerzijds ontwikkelingen in risicofactoren in de arbeid - op basis van de LSO's 1974-1986 - beschreven dienen te worden en anderzijds ontwikkelingen in risico(beroeps)groepen - op basis van de Gezondheidsenquêtes 1981-1986, aangevuld met Arbeidskrachtentellingen 1973-1985 -.

Anderzijds zullen twee modellen opgesteld dienen te worden. De eerste heeft betrekking op de relatie arbeid-gezondheid voor de totale populatie, de tweede op de gezondheidstoestand van beroeps- en andere risicogroepen.

Zoals reeds in paragraaf 4.3 vermeld, kan op basis van de leef-situatie-onderzoeken van het CBS een model opgesteld worden, in termen van korrelatie- en/of regressiecoëfficiënten, inzake aspecten van werk en aspecten van gezondheid, veiligheid en welzijn, voor zover aanwezig in de LSO's. Omdat de LSO's vijf keer gehouden zijn met ongeveer dezelfde variabelen en ongeveer dezelfde representatieve steekproef uit de Nederlandse bevolking, kunnen de gegevens uit alle vijf LSO's gebruikt worden voor de "opvulling" van het model over de relaties tussen arbeid en gezondheid.

Hoe dit model verder behandeld zal worden, wordt in de volgende stappen verder toegelicht.

De tweede en de derde materiaalbron (de Gezondheidsenquêtes en de Arbeidskrachtentellingen van het CBS) maakt het mogelijk om een beroepsrisicogroepen-model op te stellen en te analyseren.

Grofweg zijn thans gegevens over beroep en gezondheidstoestand/klachten/gedrag beschikbaar van zo'n 60.000 Nederlanders (periode 1981-1986; elk jaar circa 10.000 Nederlanders). Op basis hiervan kan de "gezondheidstoestand" (gemiddeld over bijv. 1981-1986) van de meeste beroepsklassen in ons land vastgesteld worden. Het CBS onderscheidt (in de Arbeidskrachtentellingen) 87 beroepsklassen en 8 beroepssectoren. Verder onderscheidt het CBS 914 beroepen, maar in dergelijke details zullen de gegevens uiteraard niet ingedeeld kunnen worden.

Hoe met dit beroepsrisicogroepen-model in prognostische zin verder omgegaan zal kunnen worden, komt in de volgende stappen aan de orde.

De doorlooptijd van stap 1 is op 12 maanden gesteld omdat zekere "wachttijden" (o.a. in verband met de verkrijging van het CBS-materiaal) ingebouwd dienen te worden. Voorbereiding van overleg met de scenariocommissie zal bovendien de doorlooptijd bepalen.

6.2 Stap 2: Bepaling van trends in de toekomst - Delphi onderzoek (doorlooptijd: 9 maanden)

In stap 1 is een basisanalyse samengesteld met trends in arbeid en gezondheid gedurende de laatste 10 à 15 jaar. Bovendien zijn twee hoofdmodellen samengesteld (één over relaties tussen arbeid en gezondheid op basis van de LSO's en één over beroepsrisicogroepen op basis van de CBS-Gezondheidsenquêtes).

In deze stap 2 dienen op basis van stap 1 ontwikkelingen in de toekomst bepaald te worden bij ongewijzigde situatie. Dit zal zonder veel problemen mogelijk zijn op basis van de eerder beschreven bronnen.

De vraag is natuurlijk of bepaalde trends in arbeid en gezondheid in het verleden op dezelfde rechte lijnige (stijgende of dalende) of kromlijnige wijze doorgetrokken mogen worden naar de toekomst.

Het is niet onmogelijk dat trends zich in de nabije of verdere toekomst zullen wijzigen. Om hier inzicht in te krijgen kan de Delphi-methode gevolgd kunnen worden. Dit zou vragenlijst-onderzoek in kunnen houden over mogelijke toekomstige ontwikkelingen onder onderwerpgebonden deskundigen-panels, met terugkoppeling en discussie. Met deze (overigens tijdrovende) methode zijn positieve ervaringen opgedaan door andere scenario-onderzoekers. Het gaat hierbij om schattingen van ontwikkelingen op deelgebieden van de arbeidssituatie: bijv. veranderingen in trends op het gebied van de fysieke arbeidsomstandigheden of van arbeidstijden of van arbeidsverhoudingen, etc., etc. Ook kan een onderwerp als het effect van veranderingen in gezondheid/veiligheid/welzijn op de vraag naar zorg in Delphi-onderzoek ondergebracht worden.

De doorlooptijd van deze 2e stap wordt zeker op 9 maanden geschat, omdat ook rekening gehouden dient te worden met onzekerheidsmarges rond het Delphi-onderzoek (medewerking van te raadplegen deskundigen, etc.).

6.3 Stap 3: Koppeling van de trends aan de modellen; het eigenlijke scenario-onderzoek (doorlooptijd: 9 maanden)

Op basis van stap 1 beschikken we thans over twee hoofdmodellen op het gebied van arbeidssituatie en gezondheid en beroep en gezondheid. Bovendien beschikken we thans (op basis van stap 2) over mogelijke trends in risicofactoren in de arbeid en trends in beroepsgroepenomvang. In stap 3 dienen trends en modellen met

elkaar in verbinding gebracht te worden. Dit is het begin van het eigenlijke scenario-onderzoek.

Nagegaan kan dan worden hoe de "gezondheidstoestand" van de Nederlandse beroepsbevolking zich zal ontwikkelen als trends in de arbeidssituatie zich ongewijzigd of gewijzigd voort zullen zetten en/of als deze trends door beleidsuitoefening beïnvloed worden. Ook kan nagegaan worden hoe de "gezondheidstoestand" van de beroepsbevolking zich zal ontwikkelen omdat bepaalde risicovolle beroepsgroepen in omvang zullen toenemen of afnemen, en hoe deze ontwikkeling zal zijn als door beleid invloed uitgeoefend kan worden op de omvang van deze beroepsgroepen.

Daarmee zullen een aantal mogelijke of waarschijnlijke toekomstige toestanden op het gebied van arbeid en gezondheid worden beschreven.

Afhankelijk van allerlei inschattingen, zullen ongetwijfeld meerdere mogelijke of toekomstige toestanden rond arbeid en gezondheid geschetst worden. Dit betekent ook dat meerdere scenario's aan de orde zullen zijn.

Bij wijze van voorbeeld, kan men denken in referentiescenario's (de huidige situatie wordt zonder belangrijke trendafwijkingen doorgetrokken naar de toekomst), aan normatieve scenario's (gericht op eliminatie van praktische problemen) en aan spekulatieve scenario's (betrekking hebbend op groei of krimp).

De scenario's dienen - kort samengevat - tot stand te komen via een eerste ontwerp door onderzoeksteam en scenariocommissie, via bespreking daarvan in een aantal gespreksbijeenkomsten met verdere deskundigen en tenslotte via bijstelling ervan door team en commissie.

De uiteindelijk ontworpen scenario's hebben tot doel de publieke en maatschappelijke discussie over de toekomst van arbeid en gezondheid te stimuleren en beleidsvoornemens beter te onderbouwen.

Hiervoor is in drie stappen beschreven hoe het hele proces van trendanalyse, modelvorming en scenariovorming zou kunnen verlopen.

De beschrijving van het proces dient echter als tentatief beschouwd te worden. Onzekerheden kunnen een rol spelen in een aantal stappen. Men denke hierbij onder meer aan het volledig en op tijd beschikbaar krijgen van het CBS-materiaal inzake de Leefsituatie-onderzoeken en de Gezondheidsenquêtes, aan de medewerking van de deskundigen in het kader van het Delphi-onderzoek, aan opvattingen van de nog te formeren Scenariocommissie, etc., etc. Het gaat hier tenslotte ook niet om onderzoek waarvoor reeds kant en klare recepten beschikbaar zijn.

Het voorgaande betekent dat enige terughoudendheid betracht zal dienen te worden ten aanzien van de precieze vormgeving van het onderhavige scenario-onderzoek.

7. LITERATUUR OVER ONTWIKKELINGEN IN ARBEID EN GEZONDHEID

- ADVISORY COMMITTEE ON SALARIED EMPLOYEES AND PROFESSIONAL WORKERS. The effects of technological and structural changes on the employment and working conditions of non-manual workers. Genève, ILO, 1980
- BECKER, J.W. & R. VINK, m.m.v. J.J. GODSCHALK. Enige aspecten van arbeid in de toekomst; een verkenning tot het begin der jaren negentig. 's-Gravenhage, Staatsuitgeverij, 1986 (Sociaal en Cultureel Planbureau - Sociale en Culturele Studies, 7)
- BATSTONE, E. Working order; workplace industrial relations over two decades. Oxford, Basil Blackwell, 1984
- BENZ-OVERHAGE, K., E. BRUMLOP, TH. VON FREYBERG et al. Computergestützte Produktion; Fallstudien in ausgewählten Industriebetrieben. Frankfurt/New York, Campus, 1983
- BILDERBEEK, R.H. & P.J. KALFF. Automatisering van de fabricage: Een verkenning van technische, economische en sociaal-organisatorische aspecten. Deventer, Kluwer, 1985
- BRÖDNER, P. Fabrik 2000; alternative Entwicklungspfade in die Zukunft der Fabrik. Berlin, Edition Sigma, 1985
- CENTRAAL BUREAU VOOR DE STATISTIEK (CBS). De leefsituatie van de Nederlandse bevolking 1974/1977/1980. 's-Gravenhage, Staatsuitgeverij, 1975/1979/1984
- CENTRAAL BUREAU VOOR DE STATISTIEK (CBS). De leefsituatie van de Nederlandse bevolking 1983. Kerncijfers. 's-Gravenhage, Staatsuitgeverij, 1984
- CENTRAAL BUREAU VOOR DE STATISTIEK (CBS). Arbeidskrachtentelling 1981 (deel 1, bevolking en beroepsbevolking, werkzame personen en werklozen). 's-Gravenhage, Staatsuitgeverij/CBS-publicaties, 1985
- DUIJN, A.A. VAN, W.H.C. KERKHOFF, L.U. DE SITTER, CH.J. DE WOLFF & F. STURMANS. Kwaliteit van de arbeid; preadviezen bij het rapport Vernieuwingen in het Arbeidsbestel. 's-Gravenhage, Staatsuitgeverij, 1982 (Vorstudies en Achtergronden, 1982, v27)

- EUROPEAN TRADE UNION INSTITUTE (ETUI). The impact of microelectronics on employment in western Europe in the 1980s. Brussels, ETUI, 1980
- FORESTER, T. (eds.). The information technology revolution. Oxford, Basil Blackwell, 1985
- FORSLIN, J., A. SARAPATA & A.M. WHITEHILL (eds.). Automation and industrial workers; a fifteen nation study. Oxford etc., Pergamon, 1981
- GALAN, C. DE, M.R. VAN GILS & P.J. VAN STRIEN (red.). Humanisering van de arbeid. Assen, Van Gorcum, 1983
- GOTTSCHALL, K., O. MICKLER & J. NEUBERT. Computerunterstützte Verwaltung; Auswirkungen der Reorganisation von Routinearbeiten. Frankfurt/New York, Campus, 1985
- JONES, B. Sleepers, wake! Technology and the future of work. Brighton, Wheatsheaf, 1982
- HANDY, C. The future of work; a guide to a changing society. Oxford, Basil Blackwell, 1985
- HOWARD, R. Brave New workplace. Middlesex, England, Penguin Books Ltd, 1986
- INTERNATIONAL LABOUR OFFICE. World labour report. Vol. 1/2. Genève, ILO, 1984/1985
- JONGH, PH. DE. Voorwaardelijke vooruitberekeningen van het aantal arbeidsongeschikten tot 2030; deelrapport Determinantenonderzoek WAO. Zoetermeer, SVR, 1984
- KERN, H. & M. SCHUMANN. Das Ende der Arbeitsteilung? Rationalisierung in der industriellen Produktion: Bestandsaufnahme, Trendbestimmung. München, Beck, 1986
- KERR, C. & J.M. ROSOW (eds.). Work in America: The Decade Ahead. New York, Van Nostrand Reinhold, 1979
- KNULST, W. & L. SCHOONDERWOERD. Waar blijft de tijd; onderzoek naar de tijdsbesteding van Nederlanders. 's-Gravenhage, Staatsuitgeverij, 1983. (Sociaal en Cultureel Planbureau-Sociale en Culturele Studies, 4)
- LAKATOS, P.A.M. & R.M. VAN KRALINGEN. Naar 1990, een kwestie van tijd en geld: Verandering van de Nederlandse samenleving in 45 trends. Amsterdam, Elsevier, 1985

- MICKLER, O., W. PELULL, W. WOBBE-OHLENBURG et al. Industrie-robotor; Bedingungen und soziale Folgen des Einsatzes neuer Technologien in der Automobilproduktion. Frankfurt/New York, Campus, 1981
- NAISBITT, J. Megatrends; ten new directions transforming our lives. New York, Warner Books, 1984
- NEDERLANDS INSTITUUT VOOR PRAEVENTIEVE GEZONDHEIDSZORG TNO. Het ziekteverzuim in 1985. Leiden, 1986
- OECD. Assessing the impacts of technology on society. Parijs, OECD, 1983
- ORGANISATIE VOOR STRATEGISCH ARBEIDSMARKTONDERZOEK. Werk voor allen. OTA-rapport 1985. 's-Gravenhage, Staatsuitgeverij, 1985
- PERSONICK, V.A. A second look at industry output and employment trends through 1995. Monthly Labor Review 108 (1985) 11, 26-9
- PEITCHINIS, S.G. Computer technology and employment. London, MacMillan, 1983
- QUINN, R.P. & G.L. STAINES. The 1977 quality of employment survey; descriptive statistics with comparison data from the 1969-70 and the 1972-73 surveys. Ann Arbor, Michigan, Institute for Social Research, Univ. of Michigan, 1979
- RADEMAKER, P. Toekomstverkenning in het bedrijfsleven. In: J. van Doorn en F. van Vught (red.). Nederland op zoek naar zijn toekomst. Utrecht/Antwerpen, Het Spectrum, 1981 (hoofdstuk 9, p. 170-189)
- ROBERTSON, J. Future work; jobs, self-employment and leisure after the industrial age. Aldershot, Gower/Maurice Temple Smith, 1985
- ROSENBROCK, R. Industrial health policy in a crisis: regressive tendencies and new tasks for the professionals. In: S. Bagnara, R. Misti & H. Wintersberger (eds.). Work and health in the 1980s; experiences of direct workers' participation in occupational health. Berlijn, Sigma Bohn, 1985, pp. 334-52
- SCOTT, P.B. The robotics revolution; the complete guide for managers and engineers. Oxford, Basil Blackwell, 1984

- SHEPPARD, C.S. & D.C. CARROLL (eds.). Working in the twenty-first century. New York/Chichester, Wiley, 1980
- SILVESTI, G.T. & J.M. LUKASIEWICZ. Occupational Employment projections: the 1984-95 outlook. Monthly Labor Review, 108, November 1985, 42-57
- SILVESTI, G.T., J.M. LUKASIEWICZ & M.E. EINSTEIN. Occupational employment projections through 1995. Monthly Labor Review, 106, November 1983, 37-49
- SMULDERS, P.G.W. Bedrijfskenmerken en ziekteverzuim in de jaren zestig en tachtig; een vergelijkende studie. Leiden, NIPG/TNO, 1984 (Proefschrift RU Limburg)
- SOCIAAL EN CULTUREEL PLANBUREAU. Sociaal en cultureel rapport 1974/1976/1978/1980/1982/1984/1986. 's-Gravenhage, Staatsuitgeverij, 1974/1976/1978/1980/1982/1984/1986.
- SPECIAL TASK FORCE TO THE SECRETARY OF HEALTH, EDUCATION, AND WELFARE. Work in America. Cambridge etc., MIT Press, 1975
- STEENBERGEN, B. VAN. De toekomst van de arbeid; verslag van een scenario-workshop. Vakgroep Planning en Beleid, Sociol. Instituut RU Utrecht, 1978
- U.S. DEPARTMENT OF COMMERCE, International Trade Administration. 1986 U.S. industrial outlook; prospects for over 350 industries. Z.p., 1986
- WETENSCHAPPELIJKE RAAD VOOR HET REGERINGSBELEID. Plaats en toekomst van de Nederlandse industrie. 's-Gravenhage, Staatsuitgeverij, 1980 (Rapporten aan de Regering, 1980, 18)
- WETENSCHAPPELIJKE RAAD VOOR HET REGERINGSBELEID. Beleidsgerichte toekomstverkenning. deel 1: een poging tot uitlokking. 's-Gravenhage, Staatsuitgeverij, 1980 (Rapporten aan de Regering, 1980, 19)
- WETENSCHAPPELIJKE RAAD VOOR HET REGERINGSBELEID. Vernieuwingen in het arbeidsbestel. 's-Gravenhage, Staatsuitgeverij, 1981 (Rapporten aan de Regering, 1981, 21)
- WETENSCHAPPELIJKE RAAD VOOR HET REGERINGSBELEID. Beleidsgerichte toekomstverkenningen, deel 2: een verruiming van perspectief. 's-Gravenhage, Staatsuitgeverij, 1983 (Rapporten aan de Regering, 1983, 25)

WETENSCHAPPELIJKE RAAD VOOR HET REGERINGSBELEID. Waarborgen voor zekerheid; een nieuw stelsel van sociale zekerheid in hoofdlijnen. 's-Gravenhage, Staatsuitgeverij, 1985 (Rapporten aan de Regering, 1985, 26)

WEIJERS, TH. & S. WEIJERS. Telework; een overzichtsstudie naar recente trends en toekomstperspectieven, verricht in opdracht van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, gesubsidieerd door het Ministerie van Onderwijs en Wetenschappen. Apeldoorn, Stichting Technologische Wetenschappen, 1986

B I J L A G E N

centraal bureau voor de statistiek
Hoofdafd. Persoons- en Gezinsenquêtes

Enquêtenummer : 05

Gemeente :

Gemeentecode :

Volgnummer :

ENQ.: Hoeveelste interview
gerealiseerd op dit
adres

Enquêtricenummer :

Leefsituatie-onderzoek Nederlandse Bevolking 1986 Algemeen

A. Woningtype:

Vrijstaand eengezinshuis	1	B
Eengezinshuis aangebouwd	2	
Flat, boven- of benedenwoning ...	3	
Woning met winkel en/of werkplaats	4	
Deel van een bedrijfsgebouw	5	
Tehuis of inrichting bijv. bejaarden-
tehuis, verzorgingstehuis	6	

Anders, t.w.:

7

B.

Welk oordeel hebt u als enquêtrice over
de bouwtechnische toestand van deze
woning?

Let vooral op verzakkingen, schimmel, of
vochtplekken en op aflopende vloeren.

Woning in zeer goede staat

+	1	H.H.-
box
+	2	
+	3	
+	4	
+	5	
+	6	
+	7	
+	8	

slechte woning

weet niet

Bijlage 1

Tijdstip aanvang eigenlijke vraaggesprek _____ uur _____ minuten

- Tijdelijk afwezige personen ook vermelden (bijv. personen met vakantie, in militaire dienst 1e oefening, in ziekenhuis of andere inrichting voor korter dan één jaar).
- Tijdelijk aanwezige personen niet vermelden (gasten, logés).

Regelnummer	plaats in het huishouden hoofd van het huishouden of relatie tot hoofd H.H. Richtvragen - met hoeveel personen woont u hier? - wie zijn dat	blanco	geboortedatum			geslacht m v	burgerlijke staat (formeel) gehuwd (inclusief gescheiden van tafel en bed) -1 gescheiden van echt -2 weduwe/weduwenaar altijd ongehuwd geweest -3 altijd ongehuwd geweest -4																								
			<table border="1"> <tr> <td>jan</td><td>01</td><td>juli</td><td>07</td></tr> <tr> <td>febr.</td><td>02</td><td>aug.</td><td>08</td></tr> <tr> <td>maart</td><td>03</td><td>sept.</td><td>09</td></tr> <tr> <td>april</td><td>04</td><td>okt.</td><td>10</td></tr> <tr> <td>mei</td><td>05</td><td>nov.</td><td>11</td></tr> <tr> <td>juni</td><td>06</td><td>dec.</td><td>12</td></tr> </table>					jan	01	juli	07	febr.	02	aug.	08	maart	03	sept.	09	april	04	okt.	10	mei	05	nov.	11	juni	06	dec.	12
			jan	01	juli			07																							
febr.	02	aug.	08																												
maart	03	sept.	09																												
april	04	okt.	10																												
mei	05	nov.	11																												
juni	06	dec.	12																												
dag	maand	jaar																													
01	hoofd H.H./alleenstaande _____					1 2	1 2 3 4																								
02	_____					1 2	1 2 3 4																								
03	_____					1 2	1 2 3 4																								
04	_____					1 2	1 2 3 4																								
05	_____					1 2	1 2 3 4																								
06	_____					1 2	1 2 3 4																								
07	_____					1 2	1 2 3 4																								
08	_____					1 2	1 2 3 4																								
09	_____					1 2	1 2 3 4																								
10	_____					1 2	1 2 3 4																								
11	_____					1 2	1 2 3 4																								
12	_____					1 2	1 2 3 4																								

A Regelnummer O.P. (eerstjarige vanaf 1 januari) →

B Indien O.P. een partner heeft, regelnummer van partner O.P. →

reserve:

1. Wat is uw nationaliteit?

Nederlandse	1	}	2
Andere nationaliteit, nl.:	2		
Weet niet/geen antwoord	8		

WONEN

2. Wanneer is deze woning gebouwd?

vóór 1919	01	}	3
1919 t/m 1930	02		
1931 t/m 1944	03		
1945 t/m 1954	04		
1955 t/m 1964	05		
1965 t/m 1974	06		
1975 t/m 1979	07		
1980 t/m 1986	08		
weet niet/geen antwoord	98		

3. Hoeveel kamers heeft u in deze woning/
over hoeveel kamers beschikt u?

ENQ.: u, d.w.z. het huishouden van O.P.
Niet meetellen: zolderruimte, garage,
kelder, badkamer e.d.
Wel meetellen: keuken, open keuken
(indien groter dan 4 m²), zolderkamer,
kamer in gebruik voor studie, beroep
en bedrijf.
Gemeenschappelijk gebruikte
kamers ook meetellen.

Aantal:

4

4. Is deze woning gehuurd of in eigendom?

gehuurd, onderhuur	1	}	11
eigendom, huurkoop	2		
gratis woning (bijv. dienstwoning) ..	3		
weet niet/geen antwoord	8		

5. Krijgt u huursubsidie?

ja	1	}	7
neen	2		
weet niet/geen antwoord	8		

6. Hoeveel bedraagt deze huursubsidie per
maand?

f.		}	7
weet niet/geen antwoord	8		

7. Hoeveel bedraagt de huur per maand?

ENQ.: bedoeld wordt de kale huur, dus be-
dragen voor servicekosten, verwar-
ming e.d. niet meerekenen.
Eventuele huursubsidie wel meere-
kenen.

f.		}	8
weet niet/geen antwoord	8		

8. Is deze woning de laatste 5 jaar gerenoveerd?

ja	1	}	11
neen	2		
weet niet/geen antwoord	8		

9. Hoeveel moet er voor het huis betaald
worden aan hypotheek?

ENQ.: Alleen rente en aflossing

f.		}	11
geen hypotheek	7		
weet niet/geen antwoord	8		

10. Is dat per:

→ maand	1	}	11
kwartaal	2		
half jaar	3		
jaar	4		
andere, nl.:	5		
weet niet/geen antwoord	8		

11. Is deze woning in de laatste 5 jaar aanzien-
lijk verbeterd?

ja, nl.:		}	12
neen	1		
weet niet/geen antwoord	2		

Bijlage 1

12. ENQ.: kaart 1

Ik ga u een aantal zaken noemen waar mensen in huis last van kunnen hebben. Ik zou graag van u willen weten of u er hier last van heeft. Wilt u antwoorden aan de hand van de kaart

Heeft u hier in huis last van:

	A ja, vaak	B ja, soms	C zelden, nooit	w.n./ g.a.
→ Vochtigheid of lekkage	1	2	3	8
Kou of tocht	1	2	3	8
Lawaai van vliegtuigen	1	2	3	8
Lawaai van treinen, trams of metro's	1	2	3	8
Lawaai van auto's, motoren of brommers	1	2	3	8
Straatlawaai van laden en lossen of van spelende kinderen ...	1	2	3	8
Lawaai van industrie of bedrijven	1	2	3	8
Geluiden van burelen	1	2	3	8
Stank van verkeer	1	2	3	8
Stank van industrie of bedrijven	1	2	3	8

naar vraag 13

13. Is er binnen een kwartier lopen van uw huis:

	ja	neen	w.n./g.a.
→ Een winkel waar je brood kunt kopen	1	2	8
Een winkel waar je groente kunt kopen	1	2	8
Een bushalte of station	1	2	8
Een postkantoor	1	2	8
Een basisschool	1	2	8
Een huisdokter of medisch centrum	1	2	8
Een café	1	2	8
Een groenvoorziening zoals park of grasveld	1	2	8

naar vraag 14

14. ENQ.: kaart 2

Ik lees u nu een aantal uitspraken voor waarvan ik graag zou willen weten of u het daarmee eens bent of niet. Wilt u antwoorden aan de hand van de kaart?

	A absoluut mee eens	B grotendeels mee eens	C niet mee eens/niet mee oneens	D grotendeels niet mee eens	E absoluut niet mee eens
Als het maar enigszins mogelijk is ga ik uit deze buurt verhuizen	1	2	3	4	5
Ik heb hier best een leuke kennissenkring	1	2	3	4	5
Als je in deze woning woont heb je het goed getroffen ..	1	2	3	4	5
In deze buurt is het vervelend om te wonen	1	2	3	4	5
Het is gemakkelijk contact te krijgen met de mensen hier	1	2	3	4	5
Ik wil de komende tijd toch wel in dit huis blijven wonen	1	2	3	4	5
Het is eigenlijk best prettig om hier te leven	1	2	3	4	5
Ik zou er veel voor over hebben in een andere woning te gaan wonen	1	2	3	4	5
De mensen zijn hier over het algemeen erg vriendelijk en bereid je te helpen	1	2	3	4	5
Het is niet gemakkelijk contact te krijgen met de mensen hier	1	2	3	4	5

naar vraag 15

15. ENQ.: kaart 3

In welke mate bent u tevreden met uw woonsituatie?

A buitengewoon tevreden	1	} 16
B zeer tevreden	2	
C tevreden	3	
D tamelijk tevreden	4	
E niet zo tevreden	5	
weet niet/geen antwoord	8	

16. Is er in uw huishouding een:

	ja	neen
→ diaprojector	1	2
filmapparaat	1	2
piano of orgel	1	2
electrische boor of zaag	1	2
electrische naaimachine	1	2
diepvriezer	1	2
wasdroger	1	2
kleurentelevisie	1	2
zwart-wit televisie	1	2
vaatwasmachine	1	2
video-recorder	1	2
compact-disc speler	1	2
home-computer	1	2

Hebt u (of heeft een van de andere leden van het huishouden) een:

→ tweede woning in eigendom	1	2
stacaravan in eigendom	1	2
tourcaravan of vouwwagen	1	2
bungalowntent	1	2
roeiboot of kano	1	2
zeil- of motorboot	1	2
auto	1	2
motor of scooter	1	2
bromfiets	1	2

naar vraag 17

17. ENQ.: alleen als O.P. samenwoont met echtgeno(o)t(e) of vaste partner.

Anders doorgaan met vraag 18.

Wie doet bij u doorgaans de volgende dingen: uzelf, uw partner of allebei?

	O.P.	partner	doorgaans beiden	geen van beiden	weet niet
→ bedden opmaken	1	2	3	4	8
koken	1	2	3	4	8
schoonmaken	1	2	3	4	8
kleine reparaties	1	2	3	4	8
de was	1	2	3	4	8
behangen of verven	1	2	3	4	8
bank- of girozaken	1	2	3	4	8

ENQ.: alleen als kinderen aanwezig zijn van 10 jaar of jonger:

kinderen naar bed brengen	1	2	3	4	8
---------------------------------	---	---	---	---	---

naar vraag 18

Bijlage 1

WERKEN EN OPLEIDING

18. Welke scholen en opleidingen heeft u gevolgd?

School, opleiding	Richting	Voltooid?/Diploma of getuigschrift behaald?		Hoeveel klassen/jaren met succes doorlopen?
		ja	neen	
1. _____	_____	1	2	_____
2. _____	_____	1	2	_____
3. _____	_____	1	2	_____
4. _____	_____	1	2	_____
5. _____	_____	1	2	_____

naar vraag 19

19. Doet u op dit moment betaald werk?

ENQ.: alle betaald werk meerekenen

ja 1 } 26
neen 2 }
weet niet/geen antwoord 8 } 20

20. Heeft u vroeger betaald werk gedaan?

ja 1 } 21
neen 2 }
weet niet/geen antwoord 8 } 23

21. Hoe lang is het geleden dat u voor het laatst betaald werk heeft gedaan?

1 tot 6 maanden 01 }
6 tot 12 maanden 02 }
1 tot 2 jaar 03 }
2 tot 3 jaar 04 }
3 tot 4 jaar 05 } 22
4 tot 5 jaar 06 }
5 tot 10 jaar 07 }
10 jaar of meer 08 }
weet niet/geen antwoord 98 }

22. Hoeveel jaar heeft u in totaal meer dan 15 uur per week gewerkt?

ENQ.: zo nodig laten schatten

aantal jaren: _____ }
weet niet/geen antwoord 98 } 23

23. ENQ.: kaart 4

Tot welke groep rekent u zichzelf?

ENQ.: Slechts één antwoord mogelijk.

Indien meer dan één antwoord, dan O.P. laten kiezen voor de groep die het meest van toepassing is.

B Militair 1e oefening 02 }
C Werkloos na verlies werkkring 03 }
D Zoekt voor het eerst werk 04 }
E Doet huishouden 05 } 24
F WAO, AAW 06 }
G Scholier, student 07 }
H Gepensioneerd 08 } 41
I Anders, t.w.: 09 }
Weet niet/geen antwoord 98 } 24

24. Bent u momenteel op zoek naar betaald werk?

Ja, serieus op zoek, ik doe er iets voor 1 }
Ja, denk er wel over 2 }
Neen, niet op zoek 3 } 25
O.P. heeft reeds werk gevonden 4 }
Weet niet/geen antwoord 8 }

25. ENQ.: kaart 5

Op de kaart staan 2 uitspraken met 7 hokjes ertussen. Wilt u de beide uitspraken lezen en dan zeggen met welke uitspraak u het meer of minder eens bent.

Hoe meer u het eens bent met de linker-uitspraak, hoe dichter u het hokje kiest bij die linker uitspraak. Hoe meer u het eens bent met de rechter uitspraak, hoe dichter u het hokje kiest bij die rechter uitspraak. Als u geen keuze kunt maken kiest u het middelste hokje. Welk hokje kiest u?

ik zou zeer graag betaald werk willen doen

ik zou geen betaald werk willen doen

1 2 3 4 5 6 7

naar vr. 41

26. Hoeveel jaar heeft u in totaal meer dan 15 uur per week gewerkt?

ENQ.: zonodig laten schatten

aantal jaren _____ }
weet niet 98 } 27

27. Waar werkt u?

ENQ.: noteer wat het bedrijf, het kantoor of de instelling waar O.P. werkt doet of maakt. Zo mogelijk naam en adres noteren.

_____ }
_____ } 28
_____ }

28. Wat bent u of doet u precies in uw werk?

29

29. Dienstverband O.P.

Werkt tegen loon of salaris niet bij de overheid 1
 Werkt bij de overheid 2
 Directeur BV of NV 3
 Medewerkend in gezins- of familie-bedrijf 4
 Zelfstandig, werkend voor eigen rekening 5
 Op free-lance basis werkend 6
 Weet niet/geen antwoord 8

30

30. Aantal mensen waarover O.P. leiding heeft/ in dienst bij O.P.

ENQ.: ook mensen meetellen waarover O.P. via anderen leiding heeft.

geen 1
 1 t/m 4 2
 5 t/m 9 3
 10 t/m 19 4
 20 t/m 49 5
 50 of meer 6
 weet niet/geen antwoord 8

31

31. Hoeveel tijd heeft u in de regel nodig om op het werk te komen?

ENQ.: alleen heenreis

geen vast werkadres 01
 werkt op woonadres 02
 minder dan 15 minuten 03
 15 t/m 29 minuten 04
 30 t/m 44 minuten 05
 45 t/m 59 minuten 06
 60 t/m 74 minuten 07
 75 t/m 89 minuten 08
 90 t/m 104 minuten 09
 105 t/m 119 minuten 10
 120 minuten of meer 11
 weet niet/geen antwoord 98

32

32. Hoeveel uur per week doet u doorgaans betaald werk?

ENQ.: eventueel laten schatten

aantal uren
 weet niet/geen antwoord 98

33

33. ENQ.: kaart 6

Tot welke groep rekt u zichzelf?

ENQ.: slechts één antwoord mogelijk.

Indien meer dan één antwoord, dan O.P. laten kiezen voor de groep die het meest van toepassing is.

A Doet betaald werk voor meer dan 15 uur per week 01
 B Militair, 1e oefening 02
 C Werkloos na verlies werkkring 03
 D Zoekt voor het eerst werk 04
 E Doet huishouden 05
 F WAO, AAW 06
 G Scholier, student 07
 H Gepensioneerd 08
 I Anders, t.w.:
 Weet niet/geen antwoord 09
 98

34

34. Werkt u in ploegendienst?

ja 1
 neen 2

35

35. Werkt u in een lawaaiige omgeving?

ja 1
 neen 2
 weet niet/geen antwoord 8

36

36. Doet u vuil werk? Dat wil zeggen werk waarbij je vuile handen, kleren en haren krijgt of vuile stoffen inademt.

ja 1
 neen 2
 weet niet/geen antwoord 8

37

37. ENQ.: kaart 7

Wilt u de volgende vragen beantwoorden aan de hand van deze kaart?

Is er veel stank in uw werkomgeving?	1	2	3	4	5	8
Moet u wel eens gevaarlijk werk doen?	1	2	3	4	5	8
Doet u veel lichamelijk zwaar werk?	1	2	3	4	5	8
Moet u in een hoog tempo werken?	1	2	3	4	5	8
Doet u veel eentonig werk?	1	2	3	4	5	8

naar vraag 38

A erg veel
 B tamelijk veel
 C niet zo veel
 D weinig
 E nooit of vrijwel nooit
 w.n./g.a.

Bijlage 1

38. ENQ.: kaart 8

In welke mate bent u het eens met de volgende uitspraken?

A	B	C	D	E	w.n./
helemaal	mee	niet mee	niet	helemaal	g.a.
mee eens	eens	eens/niet	mee	niet mee	
		mee on-	eens	eens	
		eens			

Ik heb de gelegenheid mij te ontplooiën in mijn werk

1	2	3	4	5	8
---	---	---	---	---	---

Het werk sluit goed aan bij mijn opleiding en/of ervaring

1	2	3	4	5	8
---	---	---	---	---	---

Mijn baan is wel safe

1	2	3	4	5	8
---	---	---	---	---	---

De promotiekansen zijn goed

1	2	3	4	5	8
---	---	---	---	---	---

De beloning is goed

1	2	3	4	5	8
---	---	---	---	---	---

naar vraag 39

39. ENQ.: kaart 9

Hebt u plezier in uw werk?

A	zeer veel	1	} 40
B	veel	2	
C	gaat wel	3	
D	niet zo veel	4	
E	weinig	5	
	weet niet/geen antwoord	8	

40. ENQ.: kaart 10

Maakt u zich wel eens zorgen dat uzelf werkloos zult worden?

A	helemaal geen zorgen	1	} 41
B	een beetje zorgen	2	
C	nogal wat zorgen	3	
D	veel zorgen	4	
	weet niet/geen antwoord	8	

41. ENQ.: Alleen als O.P. samenwoont met echtgeno(o)t(te) of vaste partner. Anders doorgaan met vraag 49

Welke scholen en opleidingen heeft uw (partner) gevolgd?

School, opleiding	Richting	Voltooid?/Diploma of getuigschrift behaald?		Hoeveel klassen/jaren met succes doorlopen?	} naar vraag 42
		ja	nee		
1.		1	2		
2.		1	2		
3.		1	2		
4.		1	2		
5.		1	2		

42. Doet uw (partner) betaald werk?

ENQ.: alle betaald werk meerekenen

ja	1	43
nee	2	49

43. Waar werkt (uw partner)?

ENQ.: noteer wat het bedrijf, het kantoor
of de instelling waar partner O.P.
werkt doet of maakt. Zo mogelijk
naam en adres noteren.

44

44. Wat is of doet (uw partner) precies in
zijn/haar werk?

45

45. Dienstverband partner

Werkt tegen loon of salaris niet bij
de overheid 1
Werkt bij de overheid 2
Directeur BV of NV 3
Medewerkend in gezins- of familie-
bedrijf 4
Zelfstandig, werkend voor eigen re-
kening 5
Op free-lance basis werkend 6
Weet niet/geen antwoord 8

46

46. Geeft (uw partner) leiding aan personeel
of heeft (uw partner) personeel in dienst?

ja 1
neen 2
weet niet/geen antwoord 8

47

48

47. Aantal mensen waarover (uw partner) lei-
ding heeft/in dienst bij hem/haar?

ENQ.: ook mensen meetellen waarover hij
zij via anderen leiding heeft.

1 t/m 4 2
5 t/m 9 3
10 t/m 19 4
20 t/m 49 5
50 of meer 6
weet niet/geen antwoord 8

48

48. Hoeveel uur per week doet (uw partner)
doorgaans betaald werk.

aantal uren
weet niet/geen antwoord 98

49

49. Ik ga u nu enkele vragen stellen over het
gezin waarin u opgroeide.
Daarvoor gaan we terug tot het tijdstip
waarop u 12 jaar werd.

Woonde u toen u 12 jaar werd in een ge-
zinssituatie of in een andere situatie, bij-
voorbeeld in een internaat?

ENQ.: adoptie- en pleeggezin behoren tot
de gezinssituatie

in een gezinssituatie 1 50
in een andere situatie 2 65
weet niet/geen antwoord 8

50. Wie was het hoofd van dat gezin, toen u 12
jaar werd?

ENQ.: hoofd van het gezin is de eigen vader,
pleeg- of stiefvader; indien de vader
ontbreekt geldt de (alleenstaande)
moeder als hoofd van het gezin.

vader (incl. pleeg- of stiefvader) .. 1 51
moeder (incl. pleeg- of stiefmoeder) 2 60
iemand anders 3 63
weet niet/geen antwoord 8 65

51. Deed uw vader toen u 12 jaar werd betaald
werk?

ja 1 53
neen 2 52
weet niet/geen antwoord 8

52. Had uw vader voor die tijd wel betaald
werk?

ja 1 59
neen 2
weet niet/geen antwoord 8

53. Wat was het beroep of de functie van uw
vader toen u 12 jaar oud werd?

ENQ.: voor militairen en ambtenaren ook
rang.

54

54. Kunt u dit verduidelijken door het noemen
van de voornaamste werkzaamheden die
hij toen verrichtte.

55

55. Waar werkte uw vader toen u 12 jaar werd?

ENQ.: noteer wat het bedrijf, het kantoor of
de instelling waar vader O.P. werkte
deed of maakte.

56

Bijlage 1

56. Dienstverband vader O.P. toen O.P. 12 jaar werd.

Werkte tegen loon of salaris niet bij de overheid

Werkte bij de overheid

Directeur BV of NV

Medewerkend in gezins- of familie-bedrijf

Zelfstandig, werkend voor eigen rekening

Op free-lance basis werkend

Weet niet/geen antwoord

1

2

3

4

5

6

8

57

57. Gaf uw vader toen leiding aan anderen of waren er mensen bij hem in dienst?

ENQ.: ook mensen meetellen waarover hij via anderen leiding gaf.

ja

neen

weet niet/geen antwoord

1

2

8

58
59

58. Aantal mensen waarover hij leiding had/in dienst bij hem?

1 t/m 4

5 t/m 9

10 t/m 19

20 t/m 49

50 of meer

weet niet/geen antwoord

2

3

4

5

6

8

59

59. Welke scholen en opleidingen heeft uw vader gevolgd?

ENQ.: Indien vader overleden, toch noteren.

School, opleiding

Richting

ja

neen

1.

2.

3.

4.

5.

1

2

1

2

1

2

2

2

2

2

2

naar vraag 62

60. Deed uw moeder toen u 12 jaar werd betaald werk?

ja

neen

weet niet/geen antwoord

1

2

8

62
61

61. Heeft uw moeder voor die tijd wel betaald werk gedaan?

ja

neen

weet niet/geen antwoord

1

2

8

62

62. Welke scholen en opleidingen heeft uw moeder gevolgd?

ENQ.: indien moeder overleden, toch noteren.

School, opleiding	Richting	Voltooid?/Diploma of getuigschrift behaald?		Hoeveel klassen/ jaren met succes doorlopen?
		ja	neen	
1. _____	_____	1	2	_____
2. _____	_____	1	2	_____
3. _____	_____	1	2	_____
4. _____	_____	1	2	_____
5. _____	_____	1	2	_____

naar
vraag 65

--	--	--

63. Deed (het hoofd van dat gezin) toen u 12 jaar werd betaald werk?

ja	1	} 65
neen	2	
weet niet/geen antwoord	8	

64. Heeft (het hoofd van dat gezin) voor die tijd wel betaald werk gedaan?

ja	1	} 65
neen	2	
weet niet/geen antwoord	8	

65. Hoofd huishouden is:

O.P.	1	} 74
Partner O.P.	2	
Vader O.P.	3	
Oudste kind O.P.	4	
Iemand anders, nl.: _____	5	66

66. Doet (hoofd van het huishouden) op dit moment betaald werk?

ja	1	} 68
neen	2	
weet niet/geen antwoord	8	

67. Heeft (hoofd huishouden) vroeger betaald werk gedaan?

ja	1	} 74
neen	2	
weet niet/geen antwoord	8	

68. Waar werkt (hoofd huishouden)?

ENQ.: noteer wat het bedrijf, het kantoor of de instelling waar hoofd huishouden werkt doet of maakt. Zo mogelijk naam en adres noteren.

_____	} 69

69. Wat is of doet (hoofd huishouden) precies in zijn/haar werk?

_____	} 70

70. Dienstverband hoofd huishouden?

Werk tegen loon of salaris niet bij de overheid	1	} 71
Werk bij de overheid	2	
Directeur BV of NV	3	
Medewerkend in gezins- of familie-bedrijf	4	
Zelfstandig, werkend voor eigen rekening	5	
Op free-lance basis werkend	6	
Weet niet/geen antwoord	8	66

71. Geeft (hoofd huishouden) leiding aan anderen/zijn er mensen bij hem/haar in dienst?

ja	1	} 72
neen	2	
weet niet/geen antwoord	8	

72. Aantal mensen waarover (hoofd huishouden) leiding heeft/in dienst bij hem/haar?

ENQ.: ook mensen meetellen waarover hij/zij via anderen leiding heeft.

1 t/m 4	2	} 73
5 t/m 9	3	
10 t/m 19	4	
20 t/m 49	5	
50 of meer	6	
weet niet/geen antwoord	8	

73. Hoeveel uur per week doet (hoofd huishouden) doorgaans betaald werk?

aantal uren _____	} 74
weet niet/geen antwoord	

Bijlage 1

74. Heeft O.P. kinderen of ooit kinderen gehad?

ENQ.: ook kinderen die niet meer thuis wonen meerekenen

ja	1	75
neen	2	87
weet niet/geen antwoord	8	

75. In welk jaar is uw eerste kind geboren?

jaar	19 →	76
weet niet/geen antwoord	98	

76. Is dit kind nog in leven?

ja	1	77
neen	2	87

77. Wat is het geslacht van (uw eerste kind)?

man	1	78
vrouw	2	

78. ENQ.: deze vraag alleen stellen als het eerste kind van O.P. 12 jaar of ouder is, anders doorgaan met vr. 87.

Welke scholen en opleidingen heeft (uw eerste kind) gevolgd?

School, opleiding	Richting	Voltooid?/Diploma of getuigschrift behaald?		Hoeveel klassen/jaren met succes doorlopen?	
		ja	neen		
1.		1	2		naar vraag 79
2.		1	2		
3.		1	2		
4.		1	2		
5.		1	2		

79. Doet (uw eerste kind) op dit moment betaald werk?

ja	1	81
neen	2	80
weet niet/geen antwoord	8	

80. Heeft (uw eerste kind) ooit betaald werk gedaan?

ja	1	87
neen	2	
weet niet/geen antwoord	8	

81. Waar werkt hij/zij?

ENQ.: noteer wat het bedrijf, het kantoor of de instelling waar eerste kind O.P. werkt doet of maakt. Zo mogelijk naam en adres noteren.

.....	82
.....	
.....	

82. Wat is of doet (uw eerste kind) precies in zijn/haar werk?

.....	83
.....	
.....	

83. Dienstverband eerste kind O.P.?

Werkt tegen loon of salaris niet bij de overheid	1	84
Werkt bij de overheid	2	
Directeur BV of NV	3	
Medewerkend in gezins- of familie-bedrijf	4	
Zelfstandig, werkend voor eigen rekening	5	
Op free-lance basis werkend	6	
Weet niet/geen antwoord	8	

84. Geeft (uw eerste kind) leiding aan anderen/ zijn er mensen bij hem/haar in dienst?

ja	1	85
neen	2	86
weet niet/geen antwoord	8	

85. Aantal mensen waarover eerste kind O.P. leiding heeft/in dienst bij hem/haar?

ENQ.: ook mensen meetellen waarover hij/zij via anderen leiding heeft.

1 t/m 4	2	86
5 t/m 9	3	
10 t/m 19	4	
20 t/m 49	5	
50 of meer	6	
weet niet/geen antwoord	8	

86. Hoeveel uur per week doet (uw eerste kind) doorgaans betaald werk?

aantal uren		87
weet niet/geen antwoord	98	

INKOMEN

87. En nu weer terug naar uzelf:

Heeft u een eigen inkomen d.w.z. een inkomen waar uzelf voor werkt of dat op uw eigen naam binnenkomt?

ja	1	88
neen	2	91

88. ENQ.: kaart 11

Voornaamste bron van inkomen O.P.:

ENQ.: er is maar één antwoord mogelijk

A Inkomen uit arbeid	01	90
B Inkomen uit vermogen/lijfrete	02	
C AOW	03	
D AWW	04	
E Pensioen	05	
F Bijstand/RWW	06	89
G WW/Wachtgeld	07	
H WVV	08	
I WAO/AAW	09	90
J Andere sociale uitkering	10	
K Studiebeurs	11	
L Onderhoud door ouders, verzorgers, alimentatie	12	90
Weet niet/geen antwoord	98	

89. Sinds wanneer krijgt u deze uitkering?

ENQ.: jaartal invullen	→ 19	90
weet niet/geen antwoord	98	

90. Wat is uw netto-inkomen, inclusief vakantietoeslag?

Bedoeld wordt het bedrag dat u schoon overhoudt.

ENQ.: eventueel O.P. laten schatten

Netto inkomen:

f. _____	
weet niet/geen antwoord	8

Is dat per:

→ week	1	91
4 weken	2	
maand	3	
jaar	4	
weet niet	8	

91. ENQ.: alleen als O.P. samenwoont met echtgeno(o)t(e) of vaste partner. Anders naar vraag 94.

Heeft uw (partner) een eigen inkomen, d.w.z. een inkomen waar hij/zij zelf voor werkt of dat op zijn/haar naam binnenkomt?

ja	1	92
neen	2	94

92. ENQ.: kaart 11

Voornaamste bron van inkomsten van uw man/vrouw/partner.

ENQ.: er is maar één antwoord mogelijk

A Inkomen uit arbeid	01	93
B Inkomen uit vermogen/lijfrete	02	
C AOW	03	
D AWW	04	
E Pensioen	05	
F Bijstand/RWW	06	89
G WW/Wachtgeld	07	
H WVV	08	
I WAO/AAW	09	90
J Andere sociale uitkering	10	
K Studiebeurs	11	
L Onderhoud door ouders, verzorgers, alimentatie	12	90
Weet niet/geen antwoord	98	

Bijlage 1

93. Wat is het netto-inkomen van (uw partner), inclusief vakantietoeslag? Bedoeld wordt wat hij/zij schoon overhoudt.

ENQ.: eventueel O.P. laten schatten

Netto inkomen:

f. _____
weet niet/geen antwoord 8

Is dat per:

→ week 1
4 weken 2
maand 3
jaar 4
weet niet 8

94. Zijn er nog andere leden van het huishouden met een eigen inkomen?

ja, 1 persoon 1
ja, 2 personen 2
ja, 3 of meer personen 3
neen 4
weet niet/geen antwoord 8

95. Hoe hoog is haar/zijn/hun totaal netto inkomen?

ENQ.: indien meer dan één ander persoon bijdraagt aan het inkomen van het huishouden dan het totale bedrag noteren. Eventueel O.P. laten schatten.

f. _____
weet niet/geen antwoord 8

Is dat per:

→ week 1
4 weken 2
maand 3
jaar 4
weet niet 8

96. ENQ.: kaart 11

Wat is hiervan de voornaamste bron?

ENQ.: er is maar één antwoord mogelijk

A Inkomen uit arbeid 01
B Inkomen uit vermogen/lijfrente 02
C AOW 03
D AWW 04
E Pensioen 05
F Bijstand/RWW 06
G WW/Wachtgeld 07
H WWV 08
I WAO/AAW 09
J Andere sociale uitkering 10
K Studiebeurs 11
L Onderhoud door ouders, verzorgers, alimentatie 12
Weet niet/geen antwoord 98

97. Ontvangt iemand van het huishouden kinderbijslag?

Zo ja, hoeveel per kwartaal.

f. _____
neen 7
weet niet/geen antwoord 8

98. Veel gezinnen moeten het in deze tijd met wat minder gaan doen. Heeft u de laatste 12 maanden ergens op bezuinigd?

ja 1
neen 2
weet niet/geen antwoord 8

99. ENQ.: kaart 12

Waarop heeft u het meest bezuinigd?

ENQ.: één antwoord

A Ontspanning, uitgaan 01
B Vakantie 02
C Kleding 03
D Eten, drinken e.d. 04
E Auto 05
F Telefoon 06
G Gas, electriciteit 07
H Klein onderhoud aan het huis, zoals behang, verf e.d. 08
I Kopen en vervangen van duurzame goederen 09
J Anders te weten
Weet niet/geen antwoord 10
98

100. Gaat u wel eens naar een vergadering van een werkgevers/werknemersorganisatie of vakbond?

ja 1
neen 2

101. Bent u lid van zo'n organisatie?

ja 1
neen 2

102. Gaat u wel eens naar een vergadering van een politieke partij?

ja 1
neen 2

103. Bent u lid van een politieke partij of politieke vereniging?

ja 1
neen 2

104. Tot welke politieke partij voelt u zich het meest aangetrokken?

PvdA	01	105
CDA	02	
VVD	03	
D'66	04	
PSP	05	
CPN	06	
PPR	07	
SGP	08	
GPV	09	
RPF	10	
EVP	11	
CP	12	
anders te weten:	13	107
geen	14	
weet niet/geen antwoord	98	

105. Tot welk kerkgenootschap, welke godsdienstige gemeenschap of levensbeschouwelijke groepering rekent u zichzelf hoofdzakelijk?

Nederlands hervormde kerk	1	106
Gereformeerde kerken	2	
Rooms-Katholieke kerk	3	
Humanistisch verbond	4	
anders, t.w.:	5	107
geen	6	
weet niet/geen antwoord	8	

106. Hoe vaak gaat u in het algemeen naar de kerk/bijeenkomsten?

1 x per week of vaker	1	107
2 tot 3 keer per maand	2	
1 keer per maand	3	
minder dan 1 x per maand	4	
zelden of nooit	5	
weet niet/geen antwoord	8	

108. ENQ.: kaart 3

In welke mate bent u tevreden met uw financiële en maatschappelijke positie?

A buitengewoon tevreden	1	109
B zeer tevreden	2	
C tevreden	3	
D tamelijk tevreden	4	
E niet zo tevreden	5	
weet niet/geen antwoord	8	

VRIJE TIJD

107. Ik noem u een aantal zaken waarvoor men onbetaald vrijwilligerswerk kan doen. Wilt u bij elk van die dingen zeggen of u er vrijwilligerswerk voor doet?

	ja	neen
Politiek	1	2
Beroeps-, vak-, standsorganisatie	1	2
Godsdienst, levensbeschouwing	1	2
Zang, muziek, toneel	1	2
Overige kunstzinnige activiteiten	1	2
Sport	1	2
Hobby	1	2
Hulp op school	1	2
Oudercommissie, schoolbestuur	1	2
Vrouwenvereniging- of bond	1	2
Kinderopvang, crèche, peuterspeelzaal	1	2
Jeugd- en clubhuiswerk	1	2
Vrouwengroep of vrouwencafé	1	2
Buren-, bejaarden-, gehandicaptenhulp	1	2
ENQ.: Zo ja: was/is dit georganiseerd?	1	2
Overig maatschappelijk doel, bijv. actiegroep, Amnesty international, wereldwink e.d.	1	2
Overige hulpverlening: advies, voorlichting, telefonische hulpdienst, wetswinkel e.d.	1	2

naar vraag 108

Bijlage 1

109. ENQ.: Kaart 13

ENQ.: vraag door O.P. schriftelijk in de vragenlijst laten beantwoorden. Als O.P. dit niet kan of niet wil, de vraag mondeling afnemen.

*Voordat u de vragenlijst overhandigt, de vraag letterlijk voorlezen.
Geef toelichting op het invullen*

Ik noem u een aantal dingen in de vrijetijdssfeer.
Wilt u steeds noteren of u deze vaak doet, soms
of zelden of nooit?

	A vaak	B soms	C zelden of nooit
Bezoek sportwedstrijden	1	2	3
Zwemmen	1	2	3
Andere watersport	1	2	3
Andere lichamelijke sport	1	2	3
Denksport zoals dammen, schaken, bridge	1	2	3
Bezoek aan concert, opera, toneel, ballet, cabaret	1	2	3
Filmbezoek	1	2	3
Beoefenen van muziek, zang, dans, toneel, film, fotografie	1	2	3
Creatieve activiteiten zoals schilderen, weven, tekenen, knutselen, handwerken e.d.	1	2	3
Doe-het-zelfen aan de woning	1	2	3
Hobbies zoals verzamelen, fokken van dieren, kweken van planten, sleutelen aan auto of motor	1	2	3
Spel, spelen, spelletjes	1	2	3
Activiteiten buiten zoals wandelen, fietsen, hengelen, zonnebaden, picknicken	1	2	3
Bezoek aan clubs, sociëteiten	1	2	3
Bezoek aan dans- en discoavonden	1	2	3

	A vaak	B soms	C zelden of nooit
Radio luisteren	1	2	3
Kijken naar gehuurde video-films	1	2	3
TV kijken	1	2	3
Gebruiken van spel- of homecomputer	1	2	3
Luisteren naar pick-up of bandrecorder	1	2	3
Lezen van kranten, tijdschriften of boeken	1	2	3
Bezoek aan bibliotheek	1	2	3
Sociaal-cultureel centrum, wijkcentrum, clubhuis of buurthuis	1	2	3
Bezoek aan goederenshow, huishoudbeurs, meubelshow	1	2	3
Bezoek aan museum, galerie, openluchtmuseum, tentoonstelling	1	2	3
Revue, show, circus, optocht	1	2	3
Bejaardensociëteit	1	2	3
Café, snack-bar	1	2	3
Winkelen voor uw genoeg	1	2	3
Bezoek aan attractiepunten zoals recreatiepark, dolfinarium, dierentuin	1	2	3
Het strand	1	2	3
Bos, heide, meren	1	2	3
Stadsparken	1	2	3
Bezoek aan bezienswaardige gebouwen, kastelen; bezichtigen van dorpen of stadsdelen	1	2	3

naar vraag 110a

Bijlage 1

110a. Bent u lid van een:	ja	neen
→ bibliotheek	1	2
zangvereniging	1	2
muziekvereniging	1	2
toneelvereniging	1	2
vereniging met godsdienstig doel	1	2
jeugdvereniging of clubhuis	1	2
vrouwenvereniging of bond	1	2
sportvereniging	1	2
hobbyvereniging	1	2

naar vr. 110b

110b. Bent u nog lid van een andere vereniging?		
ja	1	111
neen	2	
ENQ.: indien ja, noteer wat voor vereniging(en) dit is/zijn:		
.....		
.....		

111. ENQ.: kaart 3.

In welke mate bent u tevreden met uw vrijetijdsbesteding?

A buitengewoon tevreden	1	112
B zeer tevreden	2	
C tevreden	3	
D tamelijk tevreden	4	
E niet zo tevreden	5	
weet niet/geen antwoord	8	

112. Ik noem u nu een aantal gebeurtenissen waarmee iedereen wel eens mee te maken kan hebben.

Wilt u per gebeurtenis aangeven of uw gezin er de laatste 12 maanden d.w.z. sinds (maand) vorig jaar mee te maken heeft gehad?

	ja	neen
* Verhuizing binnen de woonplaats?	1	2
* Verhuizing buiten de woonplaats?	1	2
Aangaan van een financiële schuld of financiële verplichtingen?	1	2
Belangrijke achteruitgang in de financiële positie?	1	2
* Werkloos worden?	1	2
* Begonnen met werken, veranderen van werk of pensionering?	1	2
* Gezinsuitbreiding?	1	2
Nogal ernstige spanningen hier thuis? ...	1	2
Een kind hier het huis uitgegaan?	1	2
En hebt uzelf de afgelopen 12 maanden, d.w.z. sinds (maand) vorig jaar te maken gehad met:		
Ernstig lichamelijk letsel of ernstige ziekte van uzelf	1	2
* Overlijden van echtgenoot of echtgenote?	1	2
Overlijden van een gezinslid, uw vader of moeder of van een goede vriend of vriendin?	1	2

Een belangrijke verslechtering in de gezondheidstoestand van een gezinslid, van uw vader, moeder of van een goede vriend of vriendin?

	ja	neen
* Echtscheiding of verbreken van een intieme relatie?	1	2
* In het huwelijk getreden?	1	2
* Gaan samenwonen, zonder te trouwen ..	1	2

naar vr. 113

GEZONDHEID

113. ENQ.: kaart 14

Hoe is over het algemeen uw gezondheid?

A heel goed	1	114
B goed	2	
C gaat wel	3	
D niet zo best	4	
E slecht	5	

114. *ENQ.: vraag door O.P. schriftelijk in de vragenlijst laten beantwoorden. Als O.P. dit niet kan of niet wil, de vraag mondeling afnemen. Voordat u de vragenlijst overhandigt, de vraag letterlijk voorlezen.*

Geef toelichting op het invullen.

Heeft u de afgelopen 12 maanden, d.w.z. sinds (maand) vorig jaar langer dan 3 maanden of minstens 3 maal last gehad van één of meer van de volgende aandoeningen.

	ja	neen
Astma	1	2
Chronische bronchitis	1	2
Neusbijholte ontsteking	1	2
Tuberculose	1	2
Hartafwijking	1	2
Hoge bloeddruk	1	2
Beroerte en gevolgen van een beroerte ..	1	2
Spataderen	1	2
Aambeien	1	2
Maagzweer of zweer aan de 12-vingerige darm	1	2
Andere maagklachten	1	2
Dikke darm-stoornissen, diarree of andere buikklachten	1	2
Galstenen of andere galblaas- en leverziekten	1	2
Breuk	1	2
Nierstenen	1	2
Chronische blaasontsteking	1	2
Alleen voor mannen: prostaatklaften ...	1	2
Alleen voor vrouwen: verzakking	1	2
Suikerziekte	1	2
Schildklierafwijking	1	2
Rugaandoeningen van hardnekkige aard, hernia	1	2
Reumatische gewrichtspijnen, met koorts (vliegende reumatiek), gewrichtsreuma ..	1	2
Slijtage van gewrichten	1	2
Epilepsie of andere toevallen	1	2
Migraine of ernstige hoofdpijn	1	2
Chronische huidziekte of eczeem	1	2
Gezwelvorming of kanker	1	2
Ernstige gevolgen van een ongeval zoals breuken, ernstige brandwonden	1	2

naar vr. 115

115. Heeft u in de afgelopen 3 maanden, dus sinds (maand) langer dan 14 dagen last gehad van aandoeningen of klachten die nog niet besproken zijn?
ja	1	} 116
neen	2	
weet niet/geen antwoord	8	

116. O.P.:

	ja	neen
is doof of slechthorend	1	2
is slechtziend, ook met gebruik van bril ..	1	2
stottert of heeft ander spraakgebrek	1	2

naar vr. 117

117. Hoeveel dagen heeft u in de afgelopen 3 maanden, dus weer sinds (maand), ziek op bed gelegen?

ENQ.: eventueel laten schatten

_____ dagen
weet niet/geen antwoord 98

} 118

118. Bent u in de afgelopen 3 maanden ziek thuis geweest?

ENQ.: ook thuisblijven als gevolg van een ongeval meerekenen

ja	1	} 119
neen	2	
weet niet/geen antwoord	8	

119. Bent u in de afgelopen 3 maanden op het spreekuur van de huisarts geweest of is deze bij u op bezoek geweest in verband met ziekte van uzelf?

ja	1	} 120
neen	2	
weet niet/geen antwoord	8	

} 121

120. Hoe vaak heeft u in de afgelopen 3 maanden een beroep gedaan op de huisarts voor uzelf?

aantal: _____ keer
weet niet/geen antwoord 98

} 121

121. Hebt u in de afgelopen 12 maanden, dus sinds (maand) vorig jaar, in een ziekenhuis gelegen?

ja	1	} 122
neen	2	
weet niet/geen antwoord	8	

122. Hoe vaak heeft u in de afgelopen 3 maanden een specialist geraadpleegd?

De contacten tijdens ziekenhuisopname niet meerekenen.

aantal: _____ keer
weet niet/geen antwoord 98

} 123

123. Hebt u in de afgelopen 14 dagen medicijnen gebruikt, d.w.z. tabletten, dragees, capsules, aspirine, zalven, injecties e.d.? Drop, alcohol, pepermunt of 'de pil' beschouwen we niet als medicijn.

ja	1	} 124
neen	2	
weet niet/geen antwoord	8	

} 125

Bijlage 1

124. Was dit door de dokter voorgeschreven;
op recept of herhalingsrecept?

ja	1	} 125
neen	2	
weet niet/geen antwoord	8	

125. Hoe bent u verzekerd tegen ziektekosten?

Ambtenarenverzekering (IZA, IZR DGVP)	1	} 126
Particuliere ziektekostenverze- ring	2	
Ziekenfonds bejaarden	3	
Ziekenfonds vrijwillig	4	} 127
Ziekenfonds verplicht	5	
Niet verzekerd	6	
Weet niet/geen antwoord	8	

126. Bent u geheel, gedeeltelijk of helemaal
niet verzekerd voor huisartsenhulp?

geheel	1	} 127
gedeeltelijk	2	
helemaal niet	3	
weet niet/geen antwoord	8	

127. Nu komen enige vragen over klachten die
iedereen wel eens kan hebben.

	ja	neen
Hebt u nogal eens een opgezet of druk- kend gevoel in de maagstreek?	1	2
Bent u gauw kortademig?	1	2
Hebt u nogal eens pijn in de borst of hart- streek?	1	2
Hebt u nogal eens klachten over pijn in botten en spieren?	1	2
Hebt u vaak een gevoel van moeheid? ...	1	2
Hebt u nogal eens last van hoofdpijn? ...	1	2
Hebt u nogal eens last van rugpijn?	1	2
Is uw maag nogal eens van streek?	1	2
Hebt u wel eens een verdoofd gevoel of tintelingen in uw ledematen?	1	2
Voelt u zich gauwer moe dan u normaal acht?	1	2
Bent u nogal eens duizelig?	1	2
Voelt u zich nogal eens lusteloos?	1	2
Staat u in de regel 's ochtends moe en niet uitgerust op?	1	2

naar vr. 128

128. Gebruikt u wel eens alcoholhoudende
drank?

ja	1	} 129
neen	2	
weet niet/geen antwoord	8	

130

129. Hoeveel glazen bier, wijn of sterke drank
drinkt u de laatste tijd gemiddeld per week?

aantal:		} 130
weet niet/geen antwoord	98	

130. Rookt u?

ja	1	} 131
neen	2	
weet niet/geen antwoord	8	

132

131. Hoeveel rookt u gemiddeld per dag?

aantal sigaretten		} 132
aantal pijpen		
aantal sigaren		

132. Heeft u in de afgelopen 2 jaar contact
gehad met één of meer van de volgende
instellingen voor problemen van uzelf of
van uw gezin?

A Maatschappelijk werk, bijv. van- uit de kerk, Humanitas, Pro Ju- ventute	ja	neen
	1	2
B Bedrijfsmaatschappelijk werk ..	1	2
C Gemeentelijke sociale dienst ...	1	2
D 'n Instelling voor gezinsverzor- ging, gezinshulp of gezinshulp bij bejaarden	1	2
E Dienstencentrum voor bejaarden	1	2
F Bureau voor levens- en gezins- vragen	1	2
G Medisch opvoedkundig bureau (MOB)	1	2
H Instituut voor medische psycho- therapie	1	2
I Sociaal psychiatrische dienst ..	1	2
J Kruisvereniging voor hulpmid- delen	1	2
K Kraamhulp van kruisvereniging	1	2
L Wijkverpleging excl. kraamhulp	1	2
M Consultatiebureau voor geboor- teregeeling en seksualiteit	1	2
N Sociale raadsman/vrouw	1	2
O Wetswinkel	1	2
P Hulpverleningscentrum voor jon- geren zoals JAC en Release ...	1	2
Q Telefonische hulpdienst	1	2
R Consultatiebureau voor alcohol en drugs	1	2

naar vraag 133

MENINGEN

133. Wilt u de volgende vragen met ja of neen beantwoorden?

Voelde u zich de afgelopen 2 weken wel eens:

ja neen

→ Tevreden omdat u iets voor elkaar had gekregen? 1 2

Van streek omdat iemand een aanmerking op u maakte? 1 2

Heel gelukkig? 1 2

Erg eenzaam en verlaten van anderen? 1 2

Trots omdat iemand tegen u zei dat u iets goed had gedaan? 1 2

Was er in de afgelopen 2 weken iets waarover u erg blij was? 1 2

Heeft u zich de afgelopen 2 weken wel eens:

→ Erg teneergeslagen gevoeld of ergens over in de put gezeten? 1 2

Verveeld? 1 2

Zo rusteloos gevoeld dat u geen moment kon stilzitten? 1 2

Hebt u in de afgelopen 2 weken wel eens het idee gehad dat alles bij u op rolletjes liep? 1 2

naar vr. 134

134. ENQ.: kaart 15

In hoeverre vindt u zichzelf een gelukkig mens?

A erg gelukkig 1
B gelukkig 2
C niet gelukkig, niet ongelukkig 3
D niet zo gelukkig 4
E ongelukkig 5
weet niet/geen antwoord 8

135

KONTAKTEN

135. Hoe vaak ontmoet u familieleden?

eenmaal in de week of vaker 1
ongeveer eenmaal in de 2 weken 2
minder dan eenmaal in de 2 weken 3
nooit 4
weet niet/geen antwoord 8

136

137

136. Zijn daar familieleden bij met wie u persoonlijke problemen bespreekt?

ja 1
neen 2
weet niet/geen antwoord 8

137

137. Hoe vaak ontmoet u vrienden/vriendinnen of echt goede kennissen?

eenmaal in de week of vaker 1
ongeveer eenmaal in de 2 weken 2
minder dan eenmaal in de 2 weken 3
nooit 4
weet niet/geen antwoord 8

138

139

138. Zijn daar vrienden, vriendinnen of echt goede kennissen bij met wie u persoonlijke problemen bespreekt?

ja 1
neen 2
weet niet/geen antwoord 8

139

139. Hoe vaak hebt u contact met buren?

eenmaal in de week of vaker 1
ongeveer eenmaal in de 2 weken 2
minder dan eenmaal in de 2 weken 3
nooit 4
weet niet/geen antwoord 8

140

141

140. Zijn er buren met wie u persoonlijke problemen bespreekt?

ja 1
neen 2
weet niet/geen antwoord 8

141

141. ENQ.: kaart 3

In welke mate bent u tevreden met uw vrienden- en kennissenkring?

A buitengewoon tevreden 1
B zeer tevreden 2
C tevreden 3
D tamelijk tevreden 4
E niet zo tevreden 5
weet niet/geen antwoord 8

142

MENINGEN

142. ENQ.: deze vraag alleen stellen indien van toepassing.

ENQ.: kaart 3

In welke mate bent u tevreden met uw huwelijk en gezin?

A buitengewoon tevreden 1
B zeer tevreden 2
C tevreden 3
D tamelijk tevreden 4
E niet zo tevreden 5
weet niet/geen antwoord 8

143

143. Bent u sinds 1 mei 1985 met vakantie geweest?

ENQ.: 'n vakantie is een verblijf buiten de eigen woning voor recreatieve doeleinden met tenminste 4 opeenvolgende overnachtingen

ja, één keer 1
ja, meer dan één keer 2
neen 3
weet niet 8

144

Bijlage 1

144. ENQ.: kaart 3

In welke mate bent u tevreden met de maatschappij waarin wij leven?

A buitengewoon tevreden	1	} 145
B zeer tevreden	2	
C tevreden	3	
D tamelijk tevreden	4	
E niet zo tevreden	5	
weet niet/geen antwoord	8	

145. ENQ.: kaart 3

In welke mate bent u tevreden met het leven dat u op dit moment leidt?

A buitengewoon tevreden	1	} 146
B zeer tevreden	2	
C tevreden	3	
D tamelijk tevreden	4	
E niet zo tevreden	5	
weet niet/geen antwoord	8	

146. ENQ.: kaart 9

Tot slot leg ik u een aantal uitspraken voor waarvan ik graag zou willen weten in hoeverre u het daarmee eens bent. Kiest u weer uit de antwoorden op de kaart.

A	B	C	D	E	
helemaal	mee	niet mee	niet	helemaal	w.n./
mee	eens	eens/niet	mee	niet mee	g.a.
eens		mee on-	eens	eens	
		eens			

a. De meeste narigheid in je leven overkomt je zonder dat je er veel aan kunt doen	1	2	3	4	5	8
b. Je kunt nog zo je best doen, maar als het geluk je tegenzit mislukt het meeste	1	2	3	4	5	8
c. Veel beslissingen zouden we net zo goed kunnen nemen door een munt op te gooien	1	2	3	4	5	8
d. Krijgen of bereiken wat je wilt is voornamelijk afhankelijk van de omstandigheden	1	2	3	4	5	8
e. Ik voel me zelden of nooit slachtoffer van de omstandigheden	1	2	3	4	5	8

naar vraag 147

147. Dat waren de vragen die ik u te stellen had.

ENQ.: bedank uw respondent voor het vraaggesprek

Als u er geen bezwaar tegen heeft zou ik graag op mijn adresstrook, die verder buiten het onderzoek blijft, uw telefoonnummer willen noteren. Het CBS heeft dan namelijk de mogelijkheid een aantal nummers te bellen om te zien of de vraaggesprekken goed verlopen zijn. Vindt u goed dat ik daarvoor uw telefoonnummer noteer.

Geen telefoon of niet telefonisch bereikbaar	1	} 148
Neen: wel telefoon maar vindt niet goed	2	
Neen: geheim nummer	3	
Ja, vindt wel goed	4	

ENQ.: noteer telefoonnummer

148. Tijdstip einde gesprek: _____ uur _____ minuten

centraal bureau voor de statistiek

Hoofdafdeling Persoons- en Gezinsenquêtes
Telefoon 045 - 73 66 66 toest. 2374 of 2177

GEZONDHEIDSENQUÊTE 1985

vragenlijst **A** (algemene gegevens)

Enquêtenummer:

0	2
---	---

Volgnr. adres:

1	2	3	4	5	6	7	8	9
---	---	---	---	---	---	---	---	---

Volgnr. H.H. op dit adres:

Gemeente:

1	2	3	4	5	6	7	8	9
---	---	---	---	---	---	---	---	---

Gemeentecode:

1	2	3	4	5	6	7	8	9
---	---	---	---	---	---	---	---	---

Studenten- of verpleegstershuis ja 1
neen 2

Enquêtricenummer:

Naam enquêtrice:

1	2	3	4	5	6	7	8	9
---	---	---	---	---	---	---	---	---

Bijlage 2

TIJDSTIP AANVANG GESPREK: _____ (datum) _____ (tijd) _____ (uur) _____ (min.)

--	--	--

1 Samenstelling van het huishouden.

Ook vermelden: tijdelijk afwezige personen (bijv. personen met vakantie, in militaire dienst 1e oefening, in ziekenhuis of andere inrichting voor korter dan een jaar).

Niet vermelden: tijdelijk aanwezige personen (bijv. gasten, loge's).

regel-nr.	plaats in het huishouden hoofd van het huishouden of relatie tot hoofd H.H. Richtvragen: met hoeveel personen woont u hier? wie zijn dat?	blanco	leeftijd (in jaren)	geslacht		burgerlijke staat (formeel) gehuwd (inclusief gescheiden van tafel en bed)..... 1 gescheiden van echt 2 weduwe/weduwnaar 3 altijd ongehuwd geweest .. 4	nationaliteit			
				M	V		Nederlands	niet Nederlands	w.n./g.a.	
01	hoofd H.H. -alleenstaande _____									
02	_____									
03	_____									
04	_____									
05	_____									
06	_____									
07	_____									
08	_____									
09	_____									
10	_____									
11	_____									
12	_____									

ENQ.: indien het huishouden uit meer dan 4 personen bestaat, dan achter de huishoudbox de geboortedata invullen.

Ik wil U eerst enkele vragen stellen over Uw huisarts. Omdat deze meestal als eerste geraadpleegd wordt wanneer er iets mis gaat met de gezondheid, is het belangrijk te weten wat voor soort huisarts U hebt.

00297

- 2 Heeft ieder lid van het huishouden dezelfde huisarts?

ja	1	4
neen	2	3
niemand een huisarts	3	} 7
weet niet/geen antwoord	9	

- 3 Wie heeft welke huisarts?

ENQ.: Omcirkel personen met:

1e huisarts in 1e kolom,

2e huisarts in 2e kolom,

nog een andere huisarts in 3e kolom,

geen huisarts of onbekend in 4e kolom.

geboortedata		Regel- nr.	1e huisarts	2e huisarts	vol- gende huisarts	geen/ onbe- kend
dag	maand					
...	...	01	1	2	3	9
...	...	02	1	2	3	9
...	...	03	1	2	3	9
...	...	04	1	2	3	9
...	...	05	1	2	3	9
...	...	06	1	2	3	9
...	...	07	1	2	3	9
...	...	08	1	2	3	9
...	...	09	1	2	3	9
...	...	10	1	2	3	9
...	...	11	1	2	3	9
...	...	12	1	2	3	9

ENQ.: Voor één of 1e huisarts: 1e kolom

Voor eventuele 2e huisarts: 2e kolom

Voor andere huisartsen: vraag niet stellen

- 4 Werkt de huisarts:

→ In een gezondheidscentrum met
tenminste één maatschappelijk
werkster

Of samen met andere huisarts(en)
in één gebouw

Of heeft hij een praktijk alleen

Weet niet/geen antwoord

1e huisarts	2e huisarts
1	1
2	2
3	3
9	9

5

- 5 Heeft die huisarts een apotheek aan huis?

1e	2e
huisarts huisarts	

ja	1	1
neen	2	2
weet niet/geen antwoord	9	9

6

- 6 ENQ.: Kaart 1

Sommige huisartsen maken gebruik van bijzondere geneeswijzen. Doet uw huisarts dat ook? Zo ja, van welke bijzondere geneeswijze?

1e	2e
----	----

homeopathie	01	01
osteopathie	02	02
acupunctuur	03	03
natuurgeneeswijze	04	04
manuele therapie	05	05
antroposofische geneeswijze	06	06
enzymtherapie	07	07
iets anders, nl.:	08	
iets anders, nl.:		08
geen bijzondere geneeswijze	09	09
weet niet/geen antwoord	99	99

7

- 7 Is (hoofd H.H.) lid van een Kruisvereniging?

ENQ.: Geen Rode Kruis

ja	1
neen	2
weet niet/geen antwoord	9

8

- 8 Heeft het huishouden telefoon?

ja	1
neen	2
weet niet/geen antwoord	9

9

- 9 Tijdstip einde vragenlijst A

_____ uur _____ minuten

ENQ.: Vul voor elk lid van het huishouden een vragenlijst in, tenzij het huishouden uit meer dan 4 personen bestaat. In dat geval 4 personen enquêteren, zie de handleiding.

voor personen van 16 jaar en

ouder:

een witte vragenlijst **B**

voor personen jonger dan 16 jaar:

een gele vragenlijst **C**

Bij weigering van een of meer personen, hiernaast onder de huishoudbox de regelnummers van deze personen vermelden.

centraal bureau voor de statistiek
hoofdafdeling persoons- en gezinsenquête
 kloosterweg 1, postbus 4481, 6401 CZ Heerlen
 telefoon 045-73 66 66, toestel 2177

Volnummer:

Volnummer H.H. op dit adres:

Gegevens van persoon voor wie deze vragenlijst wordt ingevuld:

Regelnummer huishoudbox:

Geslacht: man 1
 vrouw 2

Leeftijd (in jaren)

GEZONDHEIDSENQUETE 1985

Vragenlijst B – voor personen van 16 jaar en ouder

Tijdstip aanvang vragenlijst:

Datum:

Tijd: _____ (uur) _____ (min).

ENQ.: Door wie worden de vragen beantwoord?

- Degene voor wie deze vragenlijst bestemd is (O.P.) 1 1
 Een ander lid van het huishouden (proxi-interview) 2 b

b ENQ.: Waarom antwoordt O.P. niet zelf?

- Afwezig, wordt elders verpleegd of verzorgd 1
 Wel thuis maar niet in staat wegens ziekte, handicap of ouderdom 2
 Afwezig wegens militaire dienst 3
 Afwezig om andere reden 4 c
 Wel thuis, andere reden, nl.: _____

c. ENQ.: Welk lid van het huishouden beantwoordt de vragen?

(Regelnummer huishoudbox) 1

1 Hoe is over het algemeen de gezondheids toestand van (O.P.):

- zeer goed 1
 goed 2
 gaat wel 3
 soms goed en soms slecht 4
 slecht 5
 weet niet/geen antwoord 9

2 ENQ.: Kaart 2

Meer dan één antwoord mogelijk.

Heeft (O.P.) last van een langdurige ziekte of handicap, of van de gevolgen van een ongeluk zoals op de kaart genoemd?

- geen langdurige ziekte 98

 weet niet/geen antwoord 99

3 Draagt O.P. (wel eens) een bril of contactlenzen?

Meer dan één antwoord mogelijk

- (vrijwel) altijd een bril 01
 (vrijwel) altijd contactlenzen 02
 af en toe een bril 04
 af en toe contactlenzen 08
 geen bril, geen contactlenzen 16
 weet niet/geen antwoord 99

3a Is het voor veraf of voor dichtbij?

- voor veraf 1
 voor dichtbij 2
 voor beide 3
 weet niet/geen antwoord 9
 Evt. toelichting _____

4 Heeft (O.P.) gedurende de laatste 14 dagen tengevolge van ziekte of verwonding rustiger aan moeten doen of dingen achterwege moeten laten, die (O.P.) gewoonlijk wel doet?

- ja 1 5
 neen 2 8
 weet niet/geen antwoord 9

5 Hoeveel dagen heeft dit geduurd?

ENQ.: Zaterdagen en Zondagen meetellen. Maximaal 14 dagen.

- _____ dagen 6
 weet niet/geen antwoord 99 8

6 Waren daar dagen bij, waarop (O.P.) volledig of voor het grootste gedeelte van de dag het bed heeft gehouden?

- ja 1 7
 neen 2 8
 weet niet/geen antwoord 9

7 Hoeveel dagen heeft (O.P.) dan op bed gelegen?

ENQ.: Maximaal 14 dagen.

- _____ dagen 8
 weet niet/geen antwoord 99

Bijlage 2

DE HUISARTS

De volgende vragen gaan over contacten met de huisarts. Het gaat hierbij om bezoeken op het spreekuur, visites van de huisarts, maar ook telefonische contacten, behalve die om een afspraak te maken.

- 8 Hoe vaak heeft (O.P.) gedurende de afgelopen 2 maanden, dus sinds _____, contact gehad met de huisarts?

ENQ.: Indien contact plaats had met vervanger i.p.v. met eigen huisarts, dit contact meetellen (ook bij vraag 10). Indien nodig, aantal keren schatten.

_____ keer 10
geen enkele keer 98
weet niet/geen antwoord 99 } 9

- 9 Kunt u zeggen wanneer (O.P.) voor de laatste keer contact had met de huisarts?

ENQ.: Datum invullen of aantal weken etc. noteren. Indien contact valt binnen afgelopen 2 maanden, dan vraag 10; anders vraag 12.

op _____ 19 ____ (datum)
óf
_____ weken/maanden/jaren geleden
nog nooit 98
weet niet/geen antwoord 99 } 12

	10a Wanneer had (O.P.) in die 2 maanden voor de eerste/ tweede/etc. keer contact met de huisarts? ENQ.: Indien onbekend of geen antwoord, 9 omcirkelen.	b. Waarom had (O.P.) contact met de huisarts? ENQ.: Reden kort omschrijven. Indien mogelijk ziekte of klachten vermelden, ook bij controle. Indien onbekend of geen antwoord, 99 omcirkelen.	c. Waar of hoe vond het contact plaats: → Bij de arts 1 Hier thuis 2 Telefonisch 3 Anders (waar en hoe dan?) 4 Weet niet/geen antwoord 9
1e contact	op: _____ (datum) óf: _____ (schatten) 9	_____ 99	1 2 3 4 9 ↓ nl.: _____
2e contact	op: _____ (datum) óf: _____ (schatten) 9	_____ 99	1 2 3 4 9 ↓ nl.: _____
3e contact	op: _____ (datum) óf: _____ (schatten) 9	_____ 99	1 2 3 4 9 ↓ nl.: _____
4e contact	op: _____ (datum) óf: _____ (schatten) 9	_____ 99	1 2 3 4 9 ↓ nl.: _____
5e contact	op: _____ (datum) óf: _____ (schatten) 9	_____ 99	1 2 3 4 9 ↓ nl.: _____
6e contact	op: _____ (datum) óf: _____ (schatten) 9	_____ 99	1 2 3 4 9 ↓ nl.: _____

d. ENQ.: kaart 3. Indien doorverwezen naar specialist of polikliniek: kaart 4 geven en soort specialist vermelden. Werd (O.P.) doorverwezen naar een specialist, een ziekenhuis of een andere hulpverlenende instantie? En zo ja, naar wie? <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 80%;">neen, niet doorverwezen</td> <td style="width: 20%; text-align: right;">01</td> </tr> <tr> <td>doorverwezen naar specialist of polikliniek (soort specialist of naam specialist + ziekenhuis vermelden)</td> <td style="text-align: right;">02</td> </tr> <tr> <td>doorverwezen voor het maken van foto's</td> <td style="text-align: right;">03</td> </tr> <tr> <td>doorverwezen naar laboratorium voor onderzoek</td> <td style="text-align: right;">04</td> </tr> <tr> <td>doorverwezen naar ziekenhuis voor opname</td> <td style="text-align: right;">05</td> </tr> <tr> <td>doorverwezen naar fysiotherapeut</td> <td style="text-align: right;">06</td> </tr> <tr> <td>doorverwezen naar wijkverpleegster</td> <td style="text-align: right;">07</td> </tr> <tr> <td>doorverwezen naar maatschappelijk werk</td> <td style="text-align: right;">08</td> </tr> <tr> <td>doorverwezen naar andere instantie, nl.:</td> <td style="text-align: right;">09</td> </tr> <tr> <td>weet niet/geen antwoord</td> <td style="text-align: right;">99</td> </tr> </table>	neen, niet doorverwezen	01	doorverwezen naar specialist of polikliniek (soort specialist of naam specialist + ziekenhuis vermelden)	02	doorverwezen voor het maken van foto's	03	doorverwezen naar laboratorium voor onderzoek	04	doorverwezen naar ziekenhuis voor opname	05	doorverwezen naar fysiotherapeut	06	doorverwezen naar wijkverpleegster	07	doorverwezen naar maatschappelijk werk	08	doorverwezen naar andere instantie, nl.:	09	weet niet/geen antwoord	99	e. ENQ.: kaart 5. Nam (O.P.) op eigen initiatief contact op met de huisarts? <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 80%;">Het was eigen initiatief</td> <td style="width: 20%; text-align: right;">1</td> </tr> <tr> <td>Het was een herhalingsconsult, eerder met de huisarts afgesproken</td> <td style="text-align: right;">2</td> </tr> <tr> <td>Doorverwezen door een andere arts of een specialist of opgeroepen door de arts</td> <td style="text-align: right;">3</td> </tr> <tr> <td>Doorverwezen door iemand die geen arts is</td> <td style="text-align: right;">4</td> </tr> <tr> <td>Weet niet/geen antwoord</td> <td style="text-align: right;">9</td> </tr> </table> <i>ENQ.: doorgaan met 2e/3e/etc. contact, daarna vraag 12.</i>	Het was eigen initiatief	1	Het was een herhalingsconsult, eerder met de huisarts afgesproken	2	Doorverwezen door een andere arts of een specialist of opgeroepen door de arts	3	Doorverwezen door iemand die geen arts is	4	Weet niet/geen antwoord	9
neen, niet doorverwezen	01																														
doorverwezen naar specialist of polikliniek (soort specialist of naam specialist + ziekenhuis vermelden)	02																														
doorverwezen voor het maken van foto's	03																														
doorverwezen naar laboratorium voor onderzoek	04																														
doorverwezen naar ziekenhuis voor opname	05																														
doorverwezen naar fysiotherapeut	06																														
doorverwezen naar wijkverpleegster	07																														
doorverwezen naar maatschappelijk werk	08																														
doorverwezen naar andere instantie, nl.:	09																														
weet niet/geen antwoord	99																														
Het was eigen initiatief	1																														
Het was een herhalingsconsult, eerder met de huisarts afgesproken	2																														
Doorverwezen door een andere arts of een specialist of opgeroepen door de arts	3																														
Doorverwezen door iemand die geen arts is	4																														
Weet niet/geen antwoord	9																														

01 02 03 04 05 06 07 08 09 99	1 2 3 4 9
↓	
nl.:	
01 02 03 04 05 06 07 08 09 99	1 2 3 4 9
↓	
nl.:	
01 02 03 04 05 06 07 08 09 99	1 2 3 4 9
↓	
nl.:	
01 02 03 04 05 06 07 08 09 99	1 2 3 4 9
↓	
nl.:	
01 02 03 04 05 06 07 08 09 99	1 2 3 4 9
↓	
nl.:	

a b d 02	a b d 02	a b d 02
1 <table border="1" style="display: inline-table; width: 100px; height: 20px; vertical-align: middle;"></table>	2 <table border="1" style="display: inline-table; width: 100px; height: 20px; vertical-align: middle;"></table>	3 <table border="1" style="display: inline-table; width: 100px; height: 20px; vertical-align: middle;"></table>
4 <table border="1" style="display: inline-table; width: 100px; height: 20px; vertical-align: middle;"></table>	5 <table border="1" style="display: inline-table; width: 100px; height: 20px; vertical-align: middle;"></table>	6 <table border="1" style="display: inline-table; width: 100px; height: 20px; vertical-align: middle;"></table>

Bijlage 2

DE SPECIALIST

Op soortgelijke wijze ga ik nu vragen stellen stellen over contacten met specialisten.

Specialistenhulp tijdens ziekenhuisopname moet u niet meetellen, maar wel poliklinische behandeling, ook eerste hulp en foto's maken.

- 12 Hoe vaak heeft (O.P.) gedurende de afgelopen 2 maanden, dus sinds contact gehad met een specialist?

..... keer 14
 geen enkele keer 98 }
 weet niet/geen antwoord 99 } 13

ENQ.: Niet meetellen: telefonische contacten met secretaresse of assistente van specialist om een afspraak te maken. Indien nodig aantal keren schatten.

- 13 Kunt u zeggen wanneer (O.P.) voor de laatste keer contact had met een specialist?

ENQ.: Datum invullen óf aantal weken etc. noteren. Indien contact valt binnen afgelopen 2 maanden, dan vraag 14; anders vraag 15.

op 19 (datum) 14
 óf 15
 weken/maanden/jaren geleden 98 }
 nog nooit 99 } 15
 weet niet/geen antwoord

	14a. Wanneer had (O.P.) in die periode voor de eerste/tweede/etc. keer contact met de specialist? ENQ.: Indien onbekend of geen antwoord, 9 omcirkelen.	b. Naar wat voor specialist ging (O.P.)? ENQ.: kaart 4. Soort specialist of naam specialist + ziekenhuis vermelden. Indien onbekend of geen antwoord, 99 omcirkelen.	c. Voor welke klacht, ziekte of behandeling ging (O.P.) naar de specialist? ENQ.: Reden kort omschrijven. Indien mogelijk ziekte of klachten vermelden, ook bij controle of behandeling. Indien onbekend of geen antwoord, 99 omcirkelen.
1e contact	op: (datum) óf: (schatten) 9	99	99
2e contact	op: (datum) óf: (schatten) 9	99	99
3e contact	op: (datum) óf: (schatten) 9	99	99
4e contact	op: (datum) óf: (schatten) 9	99	99
5e contact	op: (datum) óf: (schatten) 9	99	99
6e contact	op: (datum) óf: (schatten) 9	99	99

d. Vond het bezoek plaats in een ziekenhuis, in de polikliniek van een ziekenhuis of ergens anders? in (de polikliniek van) een ziekenhuis 1 ergens anders, nl.: 2 weet niet/geen antwoord 9	e. Kwam (O.P.) voor deze ziekte/klacht/behandeling voor de eerste keer bij de specialist of was het een herhalingsbezoek? eerste keer 1 herhalingsbezoek 2 weet niet/geen antwoord 9	ENQ.: Indien bij vraag 14e ① is omcirkeld, ook de vragen f en g. Geef kaart 6. Anders doorgaan met volgend contact of met vraag 15. f. Hoe kwam het contact tot stand? Op eigen verzoek of initiatief 1 Doorverwezen op initiatief van de huisarts 2 Door de specialist opgeroepen 3 Anders (bijv. via andere specialist of direct t.g.v. ongeval) 4 Weet niet/geen antwoord 9	g. Hoeveel tijd verliep er tussen de doorverwijzing/de oproep/het verzoek en dit contact? ENQ.: Indien onbekend of geen antwoord, 99 omcirkelen. Geef ook periode aan. Doorgaan met 2e/3e/etc. contact, daarna vraag 15.
1 2 9 nl.:	1 2 9 nl.:	1 2 3 4 9 nl.:	Aantal Dagen Weken 99 Maanden
1 2 9 nl.:	1 2 9 nl.:	1 2 3 4 9 nl.:	Aantal Dagen Weken 99 Maanden
1 2 9 nl.:	1 2 9 nl.:	1 2 3 4 9 nl.:	Aantal Dagen Weken 99 Maanden
1 2 9 nl.:	1 2 9 nl.:	1 2 3 4 9 nl.:	Aantal Dagen Weken 99 Maanden
1 2 9 nl.:	1 2 9 nl.:	1 2 3 4 9 nl.:	Aantal Dagen Weken 99 Maanden
1 2 9 nl.:	1 2 9 nl.:	1 2 3 4 9 nl.:	Aantal Dagen Weken 99 Maanden

a b 1	c g 2	a b 3	c g 4	a b 5	c g 6
1	2	3	4	5	6

Bijlage 2

MEDICIJNEN

Nu volgen enkele vragen over medicijngebruik.

Medicijnen tijdens een ziekenhuisopname worden niet meegerekend; "de pil" ook niet.

15 Heeft iemand aan (O.P.) in de laatste 14 dagen medicijnen voorgeschreven?

ja	1	} 15a
neen	2	
weet niet/geen antwoord	9	

15a Heeft (O.P.) voorgeschreven medicijnen gebruikt in de laatste 14 dagen?

ENQ.: het kunnen ook medicijnen zijn die al eerder waren voorgeschreven.

ja	1	17
neen	2	} 16
weet niet/geen antwoord	9	

16 Wanneer heeft (O.P.) voor het laatst voorgeschreven medicijnen gebruikt?

ENQ.: datum invullen of aantal weken etc. noteren.

op 19 .. (datum)
of

... weken/maanden/jaren geleden

nog nooit

weet niet/geen antwoord

	98	} 18
	99	

17 ENQ.: kaart 7, meer dan één antwoord mogelijk

Welke medicijnen waren dat en wie heeft ze voorgeschreven?

Noemt u maar de letter die voor het betreffende medicijn staat.

Soort medicijn:

a. pijn- en koortswerende middelen zoals aspirine

Voorgeschreven door:

huisarts

specialist

iemand
anders

weet niet/
geen ant-
woord

1

2

4

9

b. medicijnen tegen hoest, verkoudheid, griep, keelpijn enz. ...

1

2

4

9

c. versterkende middelen zoals vitaminen, mineralen, tonicum

1

2

4

9

d. medicijnen voor het hart, de bloedvaten of de bloeddruk ...

1

2

4

9

e. plaspillen

1

2

4

9

f. laxermiddelen (voor de stoelgang)

1

2

4

9

g. medicijnen voor maag- en darmklachten;
spijsverteringsmiddelen

1

2

4

9

h. slaap- en kalmeringsmiddelen; middelen tegen de zenuwen

1

2

4

9

i. antibiotica zoals penicilline en sulfa preparaten

1

2

4

9

k. medicijnen voor de huid (bij eczeem, jeuk, roos, wonden) ..

1

2

4

9

l. medicijnen voor rheuma, gewrichtspijnen enz.

1

2

4

9

m. medicijnen tegen allergie

1

2

4

9

n. medicijnen tegen astma

1

2

4

9

o. andere medicijnen, nl.:

1

2

4

9

soort medicijn onbekend/weet niet/geen antwoord

1

2

4

9

18

- 18 Heeft (O.P.) in de laatste 14 dagen medicijnen gebruikt die **niet** waren voorgeschreven?
- ENQ.: bedoeld worden medicijnen die O.P. zonder recept bij apotheker of drogist gekocht heeft.
ja	1	20
neen	2	19
weet niet/geen antwoord	9	21

- 19 Wanneer heeft (O.P.) voor het laatst medicijnen gebruikt die **niet** waren voorgeschreven?
- op 19 .. (datum)
- of
weken/maanden/jaren geleden		} 21
nog nooit	98	
weet niet/geen antwoord	99	

- 20 ENQ.: kaart 7, meer dan één antwoord mogelijk.

Welke medicijnen waren dat?

Noemt u maar de letter die voor het medicijn staat, dat (O.P.) heeft gebruikt:

a. Pijn- en koortswerende middelen zoals aspirine	01	} 21
b. Medicijnen tegen hoest, verkoudheid, griep, keelpijn enz.	02	
c. Versterkende middelen zoals vitaminen, mineralen, tonicum	04	
d. Medicijnen voor het hart, de bloedvaten of de bloeddruk	08	
e. Plaspillen	01	} 21
f. Laxeermiddelen (voor de stoelgang)	02	
g. Medicijnen voor maag- en darmklachten; spijsverteringsmiddelen	04	
h. Slaap- en kalmeringsmiddelen; middelen tegen de zenuwen	08	
i. Antibiotica zoals penicilline en sulfa preparaten	01	} 21
k. Medicijnen voor de huid (bij eczeem, jeuk, roos, wonden)	02	
l. Medicijnen voor rheuma, gewrichtspijnen enz.	04	
m. Medicijnen tegen allergie ...	08	
n. Medicijnen tegen astma	01	} 21
o. Andere medicijnen,		
nl.: 02		
Soort medicijn onbekend/ weet niet/geen antwoord ...	04	

- (21) ENQ.: alleen voor vrouwen van 16-50 jaar

Gebruikt (O.P.) de pil?

ja	1	} 22
neen/n.v.t.	2	
weet niet/geen antwoord	9	

Bijlage 2

ZIEKENHUIS

Nu volgen enkele vragen over het ziekenhuis.
(Opname in het ziekenhuis in verband met beval-
ling moet u hier echter niet meetellen).

22 Heeft (O.P.) in het afgelopen jaar, dus sinds
_____, wel eens in een ziekenhuis of
kliniek gelegen? En zo ja, hoe vaak?

ENQ.: Terugtelln tot dezelfde datum als
vandaag.

ja, _____ keer _____
neen _____
weet niet/geen antwoord _____

23
29

Ik ga u nu een paar vragen stellen over die
opname.

	23a. Wanneer werd (O.P.) opgenomen? <i>ENQ.: jaartal niet vergeten. Zo- nodi datum schatten. De opnamedatum kan ook lan- ger dan een jaar geleden zijn. Indien onbekend of geen antwoord, 9 omcirkelen.</i>	b. In welk ziekenhuis? <i>ENQ.: naam van ziekenhuis + plaats noteren. Indien onbekend of geen ant- woord, 99 omcirkelen.</i>	c. Hoeveel nachten heeft (O.P.) in het ziekenhuis doorgebracht? <i>ENQ.: indien onbekend of geen antwoord, 999 omcirkelen.</i>	d. Waarvoor werd (O.P.) in het ziekenhuis opgenomen? <i>ENQ.: indien mogelijk ziekte of klachten vermelden. Als de reden niet bekend is, vragen naar soort of naam van behandelend specialist. Indien onbekend of geen antwoord, 99 omcirkelen.</i>	e. Heeft (O.P.) tijdens deze opname een operatie ondergaan? ja 1 neen ... 2 w.n./g.s. 9 <i>ENQ.: doorgaan met 2e/3e/ etc. con- tact, daarna vraag 29.</i>
1e opname	op: _____ 19 ____ óf _____ (schatten) 9 _____	_____ nachten _____	_____ nachten _____	_____ nachten _____	1 2 9
2e opname	op: _____ 19 ____ óf _____ (schatten) 9 _____	_____ nachten _____	_____ nachten _____	_____ nachten _____	1 2 9
3e opname	op: _____ 19 ____ óf _____ (schatten) 9 _____	_____ nachten _____	_____ nachten _____	_____ nachten _____	1 2 9
4e opname	op: _____ 19 ____ óf _____ (schatten) 9 _____	_____ nachten _____	_____ nachten _____	_____ nachten _____	1 2 9
5e opname	op: _____ 19 ____ óf _____ (schatten) 9 _____	_____ nachten _____	_____ nachten _____	_____ nachten _____	1 2 9
6e opname	op: _____ 19 ____ óf _____ (schatten) 9 _____	_____ nachten _____	_____ nachten _____	_____ nachten _____	1 2 9

a	b	c	d	a	b	c	d	a	b	c	d
1				2				3			
4				5				6			

BEVALLING

- 29 O.P. is een vrouw van 16-50 jaar?
ja	1	} 30
neen	2	
weet niet/geen antwoord	9	

- 30 Is (O.P.) de afgelopen 2 jaar, dus sinds _____ bevallen?
- ENQ.: terugtellen tot dezelfde datum als vandaag. Miskraam niet meerekenen.
ja	1	} 31
neen	2	
weet niet/geen antwoord	9	

- 31 Waar heeft de bevalling plaats gevonden?

ENQ.: indien 2 bevallingen, voor de 2e bevalling kolom 2 invullen.

	1e	2e	
Tuis	1	1	} 32
Poliklinisch in ziekenhuis ..	2	2	
In ziekenhuis met verblijf van 2 of meer nachten ...	3	3	
Elders	4	4	
Weet niet/geen antwoord	9	9	

- 32 Heeft (O.P.) in die tijd gebruik gemaakt van kraamzorg en zo ja, voor hele dagen of voor enkele uren per dag?

	1e	2e	
ja, voor hele dagen	1	1	} 33
ja, voor enkele uren per dag	2	2	
neen	3	3	} 34
weet niet/geen antwoord	9	9	

- 33 Gedurende hoeveel dagen heeft (O.P.) toen kraamzorg gekregen?

1e bevalling _____ dagen ...		} 34
weet niet/geen antwoord	99	
2e bevalling _____ dagen ...		} 34
weet niet/geen antwoord	99	

TANDARTS

Nu enkele vragen over het gebit en de tandarts.

- 34 ENQ.: kaart 8.

Heeft (O.P.) een kunstgebit, een plaatje, een frame-prothese of een brug? Als dat zo is, wilt u dan ook aangeven of het boven of onder is?

	boven	onder	
geen prothese	1	1	} 35
kunstgebit	2	2	
plaatje	3	3	
frame-prothese(n)	4	4	
brug(gen)	5	5	
weet niet/geen antwoord	9	9	

- 35 ENQ.: indien boven en onder geen prothese dan vraag 37.

U hebt gezegd, dat (O.P.) boven/onder een _____ heeft. Kunt u ook zeggen in welk jaar (O.P.) dit voor de eerste keer gekregen heeft?

	boven		onder	
	sinds	wn./ga.	sinds	wn./ga.
kunstgebit	19 _____	99	19 _____	99
plaatje	19 _____	99	19 _____	99
frame-prothese	19 _____	99	19 _____	99
brug	19 _____	99	19 _____	99

boven	onder

Bijlage 2

TANDARTS

37. Hoeveel keer is (O.P.) in de afgelopen 2 maanden, dus sinds _____, naar de tandarts geweest?

_____ keer
geen enkele keer
weet niet/geen antwoord

98	39
99	38

38. Kunt u zeggen wanneer (O.P.) voor de laatste keer naar de tandarts is geweest?

ENQ.: Datum invullen of aantal weken etc. noteren. Indien bezoek valt binnen afgelopen 2 maanden, dan vraag 39, anders vraag 40.

op _____ 19____ (datum)
óf
_____ weken/maanden/jaren geleden
nog nooit
weet niet/geen antwoord

98	39
99	40

Daarover gaan de volgende vragen:

	39a. Wanneer ging (O.P.) in de afgelopen 2 maanden voor de eerste/tweede/ etc. keer naar de tandarts? ENQ.: indien onbekend of geen antwoord, 9 omcirkelen.	b. ENQ.: kaart 9 Ging (O.P.) naar de tandarts tengevolge van pijn of voor een periodiek onderzoek of in het kader van een langlopende behandeling? Ineens nodig ten gevolge van pijn 1 Periodiek onderzoek 2 Behandeling na periodiek onderzoek 3 Langlopende behandeling 4 Weet niet/geen antwoord 9	c. ENQ.: kaart 10. Meer dan één antwoord mogelijk. Wat is er toen aan het gebit gedaan? Alleen controle 1 Trekken van tand of kies 2 Vullen van tand of kies 3 Maken van kroon of brug 4 Gebitsregulatie 5 Iets anders, nl.: 6 Weet niet/geen antw. 9	d. ENQ.: deze vraag alleen stellen als bij vraag c. 2 en/of 3 omcirkeld zijn, anders doorgaan met volgend bezoek of vraag 40. Hoeveel tanden/kiezen zijn toen getrokken/gevuld? ENQ.: doorgaan met 2e/3e/etc. bezoek, daarna vraag 40.
1e bezoek	op: _____ (datum) óf _____ (schatten) 9	1 2 3 4 9	1 2 3 4 5 6 9 nl.: _____	Aantal w.n./g.a. Getrokken 99 Gevuld 99
2e bezoek	op: _____ (datum) óf _____ (schatten) 9	1 2 3 4 9	1 2 3 4 5 6 9 nl.: _____	Aantal w.n./g.a. Getrokken 99 Gevuld 99
3e bezoek	op: _____ (datum) óf _____ (schatten) 9	1 2 3 4 9	1 2 3 4 5 6 9 nl.: _____	Aantal w.n./g.a. Getrokken 99 Gevuld 99
4e bezoek	op: _____ (datum) óf _____ (schatten) 9	1 2 3 4 9	1 2 3 4 5 6 9 nl.: _____	Aantal w.n./g.a. Getrokken 99 Gevuld 99
5e bezoek	op: _____ (datum) óf _____ (schatten) 9	1 2 3 4 9	1 2 3 4 5 6 9 nl.: _____	Aantal w.n./g.a. Getrokken 99 Gevuld 99
6e bezoek	op: _____ (datum) óf _____ (schatten) 9	1 2 3 4 9	1 2 3 4 5 6 9 nl.: _____	Aantal w.n./g.a. Getrokken 99 Gevuld 99

	a	c1	c2	d	a	c1	c2	d
1	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
5	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
6	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

40. ENQ.: kaart 11.

Terugtellende tot dezelfde datum als vandaag.

Heeft (O.P.) voor u zelf/zichzelf het afgelopen jaar, dus sinds _____, gebruik gemaakt van een van de volgende gezondheidsvoorzieningen?
Wilt u met mij meelesen en dan ja of neen zeggen:

	ja	neen	weet niet/ geen antwoord	Indien ja, hoeveel keer in het afgelopen jaar?
Fysiotherapie (buiten ziekenhuisopname)	1	2	9	_____ keer
Bijzondere genezer, niet de eigen huisarts, zoals:				
– homeopaat	1	2	9	_____ keer
– acupuncturist	1	2	9	_____ keer
– natuurgeneeskundige	1	2	9	_____ keer
– magnetiseur of paranormale genezer	1	2	9	_____ keer
– andere genezer, nl.:	1	2	9	_____ keer
Instelling voor geestelijke gezondheidszorg:				
R.I.A.G.G. (Regionaal Inst. voor Ambulante Geestelijke Gezondheidszorg)	1	2	9	_____ keer
C.A.D. (Consultatiebureau voor Alcohol en Drugs) ..	1	2	9	_____ keer
andere instelling, nl.:	1	2	9	_____ keer
Hulpverlening door kruisvereniging zoals:				
wijkverpleegster	1	2	9	_____ keer
hulpmiddelen	1	2	9	_____ keer
Algemeen maatschappelijk werk	1	2	9	_____ keer

naar vraag 40a

40a ENQ.: deze vraag alleen als (O.P.) bij een bijzondere genezer is geweest, anders naar vraag 41.

Waarom is (O.P.) bij een **bijzondere** genezer geweest?

41

41 ENQ.: kaart 12.

Terugtellende tot dezelfde datum als vandaag.

Heeft (O.P.) het afgelopen jaar, dus sinds _____, tengevolge van een ongeval, ziekte of handicap hulpmiddelen gekregen of aangeschaft, en zo ja, welke?

	ja	neen	weet niet/ geen antwoord
hulpmiddelen ten behoeve van lopen, zich verplaatsen, nl.:	1	2	9
hulpmiddelen ten behoeve van arm of hand, nl.:	1	2	9
hulpmiddelen ten behoeve van zien, nl.:	1	2	9
hulpmiddelen ten behoeve van horen en spreken, nl.:	1	2	9
andere hulpmiddelen, nl.:	1	2	9

42

Bijlage 2

42 Hoe is (O.P.) verzekerd tegen ziektekosten? <table border="0"> <tr> <td>ziekenfonds bejaarden</td> <td>1</td> <td rowspan="3">} 50</td> </tr> <tr> <td>ziekenfonds vrijwillig</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>ziekenfonds verplicht</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>ambtenarenverzekering (I.Z.A., I.Z.R., D.G.V.P.)</td> <td>4</td> <td>51</td> </tr> <tr> <td>particuliere ziektekostenverzekering</td> <td>5</td> <td>43</td> </tr> <tr> <td>niet verzekerd</td> <td>6</td> <td rowspan="2">} 51</td> </tr> <tr> <td>weet niet/geen antwoord</td> <td>9</td> </tr> </table> 43 Staat de polis op naam van (O.P.) of is hij/zij bijgeschreven op de polis van iemand anders? <table border="0"> <tr> <td>Polis op naam van O.P.</td> <td>1</td> <td>45</td> </tr> <tr> <td>Bijgeschreven op polis van iemand anders</td> <td>2</td> <td>44</td> </tr> <tr> <td>Weet niet/geen antwoord</td> <td>9</td> <td>46</td> </tr> </table>	ziekenfonds bejaarden	1	} 50	ziekenfonds vrijwillig	2	ziekenfonds verplicht	3	ambtenarenverzekering (I.Z.A., I.Z.R., D.G.V.P.)	4	51	particuliere ziektekostenverzekering	5	43	niet verzekerd	6	} 51	weet niet/geen antwoord	9	Polis op naam van O.P.	1	45	Bijgeschreven op polis van iemand anders	2	44	Weet niet/geen antwoord	9	46	44 Is (O.P.) meeverzekerd met iemand van het eigen huishouden of met iemand die niet tot het huishouden behoort? Meeverzekerd met iemand van het eigen huishouden, nl. met (regelnr. H.H.-box) → <table border="1" style="display: inline-table; width: 40px; height: 20px;"></table> 51 Meeverzekerd met iemand die niet tot het huishouden behoort 13 } 46 Weet niet/geen antwoord 99 45 Hoeveel personen zijn er totaal op die polis verzekerd? Ook uitwonende personen moet u meetellen. _____ personen <table border="1" style="display: inline-table; width: 40px; height: 20px;"></table> } 46 weet niet/geen antwoord 99
ziekenfonds bejaarden	1	} 50																										
ziekenfonds vrijwillig	2																											
ziekenfonds verplicht	3																											
ambtenarenverzekering (I.Z.A., I.Z.R., D.G.V.P.)	4	51																										
particuliere ziektekostenverzekering	5	43																										
niet verzekerd	6	} 51																										
weet niet/geen antwoord	9																											
Polis op naam van O.P.	1	45																										
Bijgeschreven op polis van iemand anders	2	44																										
Weet niet/geen antwoord	9	46																										

46 Is (O.P.) geheel, gedeeltelijk of helemaal niet verzekerd voor:

ENQ.: *gedeeltelijk verzekerd = men moet zelf een gedeelte van de medische hulp betalen.*

	geheel	gedeeltelijk	helemaal niet	weet niet/geen antwoord
→ a huisartsenhulp	1	2	3	9
b medicijnen op voorschrift van de huisarts	1	2	3	9
c poliklinische specialistenhulp	1	2	3	9
d medicijnen op voorschrift van de specialist	1	2	3	9
e ziekenhuisopname	1	2	3	9
zo ja, welke klasse	<table border="1" style="display: inline-table; width: 40px; height: 20px;"></table>			9
f fysiotherapeutische hulp	1	2	3	9
g beperkte tandheelkundige hulp als controle, vullingen, trekken, röntgenfoto's?	2		3	9

47 Heeft (O.P.) een eigen risico aan de voet, d.w.z. elk jaar moet een vast bedrag eerst door (O.P.) zelf betaald worden en pas daarna gaat de verzekering betalen?

ja	1	} 48
neen	2	
weet niet/geen antwoord	9	

48 Is dat eigen risico:

→ per gezin per jaar	1	} 49
per persoon per jaar	2	
of anders? nl.:	3	
weet niet/geen antwoord	9	

49 Hoeveel bedraagt het eigen risico maximaal per jaar?

ENQ.: *per gezin*

_____ gulden	<table border="1" style="display: inline-table; width: 40px; height: 20px;"></table>	} 51
weet niet/geen antwoord	99 99	

50 ENQ.: indien O.P. boven én onder een kunstgebit heeft (zie vraag 34), dan vraag 50 niet stellen maar doorgaan met vraag 51.

Heeft (O.P.) een geldige saneringskaart waarmee (O.P.) zich ieder half jaar bij de tandarts moet melden?

ja	1	} 51
neen	2	
weet niet/geen antwoord	9	

51 Heeft (O.P.) een betaalde werkkring?

ENQ.: "ja", ook indien maar voor een of enkele uren per week.

ja	1	53
neen	2	52
weet niet/geen antwoord	9	60

52 Waarom heeft (O.P.) geen betaalde werkkring?

Volgt dagopleiding	1	} 60
Sinds schoolverlating nog niet aan de slag gekomen	2	
Militair 1e oefening	3	
Werkloos geworden	4	} 53
Arbeidsongeschikt	5	
Pensioengerechtigde leeftijd	6	
Werkt volledig in eigen huishouding	7	} 60
Andere reden, nl.:	8	
Weet niet/geen antwoord	9	

53 Wat is/was of doet/deed (O.P.) precies in het werk?

.....	} 54
.....	
.....	

54 Dienstverband O.P.

ENQ.: indien O.P. werkloos is of arbeidsongeschikt, of de pensioengerechtigde leeftijd heeft bereikt, dan vragen naar het laatste dienstverband.

Werk/werkte tegen loon of salaris niet bij de overheid	1	} 55
Werk/werkte bij de overheid	2	
Directeur N.V. of B.V.	3	
Medewerkend in gezins- of familiebedrijf	4	} 54a
Zelfstandig, werkend voor eigen rekening	5	
Op free-lance basis	6	
Weet niet/geen antwoord	9	57

54a Heeft (O.P.) een verzekering tegen inkomensderving, bijv. een ziekengeldverzekering of een arbeidsongeschiktheidsverzekering?

ja	1	} 55
neen	2	
weet niet/geen antwoord	9	

55 Aantal mensen waarover O.P. leiding heeft/had of die O.P. in dienst heeft/had.

..... personen	} 56
n.v.t. (geen leiding)	
weet niet/geen antwoord	

998
999

56 Wat is/was de aard van deze leidinggevende functie, bijvoorbeeld: algemene leiding, productieleiding, ploegbaas, expeditiechef, filiaalhouder?

.....	} 57
.....	
.....	

57 Hoeveel uur werkt/werkte (O.P.) doorgaans per week?

..... uur	} 58
weet niet/geen antwoord	

99

58 In wat voor bedrijf/zaak/instelling werkt/werkte (O.P.)?

.....	} 59
.....	
.....	

59 Hoeveel mensen werken/werkten daar?

ENQ.: bedoeld is de vestiging waar (O.P.) werkt/werkte

minder dan 10	1	} 60
10 tot 50	2	
50 tot 100	3	
100 of meer	4	
weet niet/geen antwoord	9	

Bijlage 2

VERZUIM VAN WERK, SCHOOL OF ANDERE AKTIVITEITEN

60 ENQ.: voor personen met werkring of op school:

Heeft (O.P.) gedurende de afgelopen 2 maanden, dus sinds _____, wegens ziekte, ongeval of een andere reden het werk of de school verzuimd?

Zo ja, hoe vaak?

ENQ.: voor anderen:

Heeft (O.P.) gedurende de afgelopen 2 maanden, dus sinds _____, wegens ziekte, ongeval of een andere reden de normale dagelijkse bezigheden, bijvoorbeeld huishoudelijk werk, niet kunnen doen?

Zo ja, hoe vaak?

Neen, de afgelopen maanden niet voorgekomen

ja, _____ keer

Weet niet/geen antwoord

8

61

9

62

9

61

61 Wanneer was dit voor de laatste keer wel het geval?

ENQ.: datum invullen of aantal weken, etc. noteren; indien het de afgelopen 2 maanden het geval was dan vraag 62, anders vraag 63.

op _____ 19 _____ (datum)

of

_____ weken/maanden/jaren geleden

nog nooit

weet niet/geen antwoord

98

99

62

63

63

	62a. Wanneer begon het eerste/tweede/etc. verzuim? ENQ.: onbekend of geen antwoord, 9 omcirkelen.	b. Hoeveel dagen heeft dit geduurd? ENQ.: bij ploegendienst e.d. eventueel zaterdagen en zondagen meetellen. Indien onbekend of geen antwoord, 999 omcirkelen.	c. Wat was de reden? ENQ.: indien mogelijk ziekte of klachten vermelden. Indien onbekend of geen antwoord, 99 omcirkelen.	d. Heeft (O.P.) toen om die reden contact opgenomen met de huisarts? ENQ.: oproepen of bezoeken van controlerend geneesheer of bedrijfsarts hier niet meerekenen. ja 1 neen 2 weet niet/geen antw. 9 ENQ.: doorgaan met 2e/3e/etc. verzuim, daarna vraag 63.
1e verzuim	op: _____ (datum) of _____ (schatten) 9 _____	_____ dagen _____ weken 999 _____ maanden	_____ _____ 99 _____	1 2 9
2e verzuim	op: _____ (datum) of _____ (schatten) 9 _____	_____ dagen _____ weken 999 _____ maanden	_____ _____ 99 _____	1 2 9
3e verzuim	op: _____ (datum) of _____ (schatten) 9 _____	_____ dagen _____ weken 999 _____ maanden	_____ _____ 99 _____	1 2 9
4e verzuim	op: _____ (datum) of _____ (schatten) 9 _____	_____ dagen _____ weken 999 _____ maanden	_____ _____ 99 _____	1 2 9
5e verzuim	op: _____ (datum) of _____ (schatten) 9 _____	_____ dagen _____ weken 999 _____ maanden	_____ _____ 99 _____	1 2 9
6e verzuim	op: _____ (datum) of _____ (schatten) 9 _____	_____ dagen _____ weken 999 _____ maanden	_____ _____ 99 _____	1 2 9

a	b	c	a	b	c	a	b	c
1			2			3		
4			5			6		

63 Welke scholen of opleidingen volgt (O.P.) of heeft (O.P.) gevolgd?

Voltooid/diploma of
getuigschrift behaald? Hoeveel klassen/jaren
met succes doorlopen?

School, opleiding	Richting	ja	neen	nog bezig	wn./ ga.	wn./ ga.
1. _____	_____	1	2	3	9	9
2. _____	_____	1	2	3	9	9
3. _____	_____	1	2	3	9	9
4. _____	_____	1	2	3	9	9
5. _____	_____	1	2	3	9	9
6. _____	_____	1	2	3	9	9

63 - A1

63 - A2

--	--

64 Heeft (O.P.) een eigen inkomen of een
persoonlijke uitkering?

ja	1	65 76
neen	2	
weet niet/geen antwoord	9	

65 ENQ.: kaart 13. Meer dan één antwoord
mogelijk.Waaruit is (O.P.'s) inkomen of uitkering
opgebouwd?

Loon of salaris	01	66
Winst uit eigen onderneming/ vrij beroep	02	
Inkomen uit vermogen	04	
Pensioen of lijfrente	08	
A.O.W.- of A.W.W.-uitkering	16	
W.A.O.- of A.A.W.-uitkering	01	
Werkloosheidsuitkering	02	
Bijstandsuitkering	04	
Andere bron (bijv. studietoelage), nl.:	08	
Weet niet/geen antwoord	16	

66 ENQ.: indien in vraag 65 meer dan één
inkomensbron is omcirkeld, vraag 66
stellen.

Anders doorgaan met vraag 67.

Wat is de voornaamste inkomensbron?

.....	99	67
-------	----	----

67 O.P. is:

alleenstaande	1	68
hoofd H.H. zonder partner	2	
hoofd H.H. mét partner	3	69
anders	4	
weet niet/geen antwoord	9	72

68 ENQ.: kaart 14.

Hoeveel bedraagt het netto jaarinkomen
van (O.P.)?ENQ.: het inkomen van verdienende kind-
deren niet meetellen. Netto is wat
men "schoon" in handen krijgt.

minder dan f 12 500	01	70
f 12 500 - f 18 000	02	
f 18 000 - f 22 000	03	
f 22 000 - f 25 000	04	
f 25 000 - f 28 000	05	
f 28 000 - f 31 000	06	
f 31 000 - f 36 000	07	
f 36 000 - f 40 000	08	
f 40 000 - f 45 000	09	
f 45 000 - f 55 000	10	
f 55 000 - f 65 000	11	76
meer dan f 65 000	12	
weet niet	98	
weigert	99	

69 ENQ.: kaart 14.

Hoeveel bedraagt het netto jaarinkomen
van (O.P.) én (partner) samen?ENQ.: het inkomen van verdienende kin-
deren niet meetellen. Netto is wat
men "schoon" in handen krijgt.

minder dan f 12 500	01	70
f 12 500 - f 18 000	02	
f 18 000 - f 22 000	03	
f 22 000 - f 25 000	04	
f 25 000 - f 28 000	05	
f 28 000 - f 31 000	06	
f 31 000 - f 36 000	07	
f 36 000 - f 40 000	08	
f 40 000 - f 45 000	09	
f 45 000 - f 55 000	10	
f 55 000 - f 65 000	11	76
meer dan f 65 000	12	
weet niet	98	
weigert	99	

Bijlage 2

- 70 Zijn er inwonende of uitwonende kinderen van 16 tot 27 jaar waarvoor (O.P.) kinderbijslag krijgt?
ja	1	71
neen	2	
weet niet/geen antwoord	9	

- 71 Kunt u voor ieder van deze kinderen de leeftijd aangeven en of deze kinderbijslag enkelvoudig, dubbel of drievoudig is?
- | leeftijd | blanko | enkel-
voudig | dubbel-
voudig | drie-
voudig | wn./
ga. |
|----------|--------|------------------|-------------------|-----------------|-------------|
|----------|--------|------------------|-------------------|-----------------|-------------|

1e kind	____	1	2	3	9	72
2e kind	____	1	2	3	9	
3e kind	____	1	2	3	9	
4e kind	____	1	2	3	9	
5e kind	____	1	2	3	9	

- 72 Wilt u zo goed zijn om nu ook nog op te geven hoeveel precies het **bruto** inkomen van (O.P.) bedraagt?
- ENQ.: bedoeld word zonder aftrek van belasting, sociale premies, etc. Voor inkomen uit eigen onderneming/vrij beroep geldt het inkomen na aftrek van beroeps- en bedrijfskosten. Indien alleen "netto" bekend, 8 omcirkelen en bedrag invullen bij vraag 74.
f	per week	1	76
	per maand	2	
	per jaar	3	
weet niet		8	
weigert/geen antwoord		9	74

- 73 Voor welk jaar geldt dit?
1982	1	76
1983	2	
1984	3	
weet niet/geen antwoord	9	

- 74 Kunt u misschien wel precies het **netto** inkomen van (O.P.) opgeven?
- ENQ.: bedoeld wordt het bedrag dat O.P. "schoon" in handen krijgt.
f	per week	1	76
	per maand	2	
	per jaar	3	
weet niet		8	
weigert/geen antwoord		9	75

- 75 Voor welk jaar geldt dit?
1982	1	76
1983	2	
1984	3	
weet niet/geen antwoord	9	

- 76 ENQ.: kaart 15. Meer dan één antwoord mogelijk.

Heeft (O.P.) bij het bereiken van de daarvoor geldende leeftijd recht op nog een andere uitkering dan alleen maar A.O.W.? Wilt u op de kaart kijken en zeggen wat voor (O.P.) geldt?

Pensioenregeling voor ambtenaren	1	78
Ondernemings- of bedrijfspensioen	2	
Particuliere pensioenregeling (zelf afgesloten)	3	
Lijfrente of levensverzekering (zelf afgesloten of aangegaan)	4	
Anders nl.:	5	
Neen, alleen A.O.W.	6	
Geen recht op A.O.W.	7	
Weet niet/geen antwoord	9	

- 78 Nu een heel andere vraag:
Hoe lang is (O.P.)?

ENQ.: bedoeld wordt zonder schoenen.

centimeter	____	79
weet niet/geen antwoord	999	

- 79 Hoeveel kilo weegt (O.P.)?

ENQ.: bedoeld wordt zonder kleren.

kilo	____	80
weet niet/geen antwoord	999	

- 80 Is (O.P.) voornamelijk rechtshandig of linkshandig?

rechtshandig	1	81
linkshandig	2	
weet niet/geen antwoord	9	

- 81 Tijdstip einde vragenlijst voor deze

O.P. uur minuten.

reserve

82	83	84	85	86
____	____	____	____	____

centraal bureau voor de statistiek
Hoofdafdeling Persoons- en Gezinsenquête
Telefoon 045 - 73 66 66 toestel 2177

Volgnummer

Volgnummer H.H.

Regelnummer huishoudbox

Gegevens van persoon door wie deze vragenlijst wordt ingevuld:

Geslacht: man
vrouw

Leeftijd (in jaren)

Bestemd voor:

Enquête-nr.

GEZONDHEIDSENQUÊTE 1985

vragenlijst D

voor personen van 16 jaar en ouder
(schriftelijke vragenlijst)

Wilt u het juiste antwoord
aankruisen s.v.p.?

- 1 ☐
2 ☒
3 ☐
4 ☐

1. Kunt u een gesprek volgen in een groep
van 3 of meer personen?
(Zo nodig met hoorapparaat)

- 1 ☐ ja, zonder moeite
2 ☐ ja, maar met enige moeite
3 ☐ ja, maar met grote moeite
4 ☐ nee, dat kan ik niet

2. Kunt u met één andere persoon een
gesprek voeren?
(Zo nodig met hoorapparaat)

- 1 ☐ ja, zonder moeite
2 ☐ ja, maar met enige moeite
3 ☐ ja, maar met grote moeite
4 ☐ nee, dat kan ik niet

3. Kunt u normaal verstaanbaar praten?

- 1 ☐ ja, zonder moeite
2 ☐ ja, maar met enige moeite
3 ☐ ja, maar met grote moeite
4 ☐ nee, dat kan ik niet

4. Zijn uw ogen goed genoeg om de kleine
letters in de krant te kunnen lezen?
(Zo nodig met bril)

- 1 ☐ ja, zonder moeite
2 ☐ ja, maar met enige moeite
3 ☐ ja, maar met grote moeite
4 ☐ nee, dat kan ik niet

5. Kunt u op een afstand van 4 meter het
gezicht van iemand herkennen?
(Zo nodig met bril)

- 1 ☐ ja, zonder moeite
2 ☐ ja, maar met enige moeite
3 ☐ ja, maar met grote moeite
4 ☐ nee, dat kan ik niet

6. Kunt u hard voedsel bijten en kauwen
zoals bijvoorbeeld een harde appel?

- 1 ☐ ja, zonder moeite
2 ☐ ja, maar met enige moeite
3 ☐ ja, maar met grote moeite
4 ☐ nee, dat kan ik niet

7. Kunt u zelf uw eten snijden, zoals
bijvoorbeeld vlees?

- 1 ☐ ja, zonder moeite
2 ☐ ja, maar met enige moeite
3 ☐ ja, maar met grote moeite
4 ☐ nee, dat kan ik niet

Bijlage 2

8. Kunt u de nagels van uw tenen knippen?

- 1 ☐ ja, zonder moeite
 2 ☐ ja, maar met enige moeite
 3 ☐ ja, maar met grote moeite
 4 ☐ nee, dat kan ik niet

9. Kunt u een voorwerp van 5 kilo, bijvoorbeeld een volle boodschappentas, 10 meter dragen?

- 1 ☐ ja, zonder moeite
 2 ☐ ja, maar met enige moeite
 3 ☐ ja, maar met grote moeite
 4 ☐ nee, dat kan ik niet

10. Kunt u als u rechtop staat, buigen en iets van de grond oppakken?

- 1 ☐ ja, zonder moeite
 2 ☐ ja, maar met enige moeite
 3 ☐ ja, maar met grote moeite
 4 ☐ nee, dat kan ik niet

11. Zou u 100 meter hard kunnen lopen?

- 1 ☐ ja, zonder moeite
 2 ☐ ja, maar met enige moeite
 3 ☐ ja, maar met grote moeite
 4 ☐ nee, dat kan ik niet

12. Kunt u 400 meter aan een stuk lopen zonder stil te staan?

- 1 ☐ ja, zonder moeite
 2 ☐ ja, maar met enige moeite
 3 ☐ ja, maar met grote moeite
 4 ☐ nee, dat kan ik niet

13. Kunt u zichzelf aan- en uitkleden?

- 1 ☐ ja, zonder moeite
 2 ☐ ja, maar met enige moeite
 3 ☐ ja, maar met grote moeite
 4 ☐ nee, dat kan ik niet

14. Kunt u zelf in en uit bed stappen?

- 1 ☐ ja, zonder moeite
 2 ☐ ja, maar met enige moeite
 3 ☐ ja, maar met grote moeite
 4 ☐ nee, dat kan ik niet

15. Kunt u zich op dezelfde verdieping van de ene kamer naar de andere verplaatsen?

- 1 ☐ ja, zonder moeite
 2 ☐ ja, maar met enige moeite
 3 ☐ ja, maar met grote moeite
 4 ☐ nee, dat kan ik niet

16. Kunt u een trap van 15 treden op- en aflopen zonder stil te moeten staan?

- 1 ☐ ja, zonder moeite
 2 ☐ ja, maar met enige moeite
 3 ☐ ja, maar met grote moeite
 4 ☐ nee, dat kan ik niet

17. Hebt u geregeld last van hoesten?

- 1 ☐ ja
 2 ☐ nee

18. Hebt u nogal eens pijn in uw borst of hartstreek?

- 1 ☐ ja
 2 ☐ nee

19. Hebt u nogal eens hartkloppingen of bonzingen in de hartstreek?

- 1 ☐ ja
 2 ☐ nee

20. Hebt u geregeld last van koude vingers, handen of voeten?

- 1 ☐ ja
 2 ☐ nee

21. Hebt u het idee dat u overmatig dorstig bent?

- 1 ☐ ja
 2 ☐ nee

22. Is uw eetlust minder dan u normaal acht?

- 1 ☐ ja
 2 ☐ nee

23. Hebt u nogal eens een opgezet of drukkend gevoel in de maagstreek?

- 1 ☐ ja
 2 ☐ nee

24. Bent u gauw kortademig?

- 1 ☐ ja
 2 ☐ nee

25. Hebt u nogal eens pijn in uw maagstreek?

- 1 ☐ ja
 2 ☐ nee

26. Hebt u vaak een vieze of zoetige smaak in de mond?

- 1 ☐ ja
 2 ☐ nee

27. Is uw maag nogal eens van streek?

- 1 ☐ ja
 2 ☐ nee

28. Hebt u nogal eens last van prikkende of tranende ogen?

- 1 ☐ ja
 2 ☐ nee

29. Hebt u last van oorsuizen?

- 1 ☐ ja
 2 ☐ nee

30. Voelt u zich de laatste tijd fit?

- 1 ☐ ja
 2 ☐ nee

31. Moet u vaak de keel schrapen?

- 1 ☐ ja
 2 ☐ nee

32. Hebt u vaak pijn in of rondom de ogen?

- 1 ☐ ja
 2 ☐ nee

33. Hebt u vaak niesbuien?

- 1 ☐ ja
 2 ☐ nee

34. Is uw neus geregeld verstopt?	1 ☐ ja
2 ☐ nee	52. Moet u overdag vaak plassen?	1 ☐ ja
2 ☐ nee
35. Hebt u vaak een hongergevoel?	1 ☐ ja
2 ☐ nee	53. Is uw buik nogal eens van streek?	1 ☐ ja
2 ☐ nee
36. Hebt u het nogal eens benauwd op de borst?	1 ☐ ja
2 ☐ nee	54. Voelt u zich nogal eens slaperig of suffig?	1 ☐ ja
2 ☐ nee
37. Hebt u nogal eens last van een prikkend gevoel in de neus?	1 ☐ ja
2 ☐ nee	55. Hebt u weleens een verdoofd gevoel of tintelingen in de ledematen?	1 ☐ ja
2 ☐ nee
38. Slaapt u makkelijk in en slaapt u goed?	1 ☐ ja
2 ☐ nee	56. Voelt u zich vaak opgewonden?	1 ☐ ja
2 ☐ nee
39. Hebt u klachten over pijn in botten en spieren?	1 ☐ ja
2 ☐ nee	57. Hebt u meestal iedere dag ontlasting?	1 ☐ ja
2 ☐ nee
40. Hebt u last van zwakke of pijnlijke voeten?	1 ☐ ja
2 ☐ nee	58. Vindt u zichzelf te mager?	1 ☐ ja
2 ☐ nee
41. Hebt u nogal eens last van rugpijn?	1 ☐ ja
2 ☐ nee	59. Vindt u zichzelf te dik?	1 ☐ ja
2 ☐ nee
42. Hebt u vaak een gevoel van moeheid?	1 ☐ ja
2 ☐ nee	60. Voelt u zich nogal eens lusteloos?	1 ☐ ja
2 ☐ nee
43. Stijgt het bloed gauw naar uw hoofd?	1 ☐ ja
2 ☐ nee	61. Hebt u last van reumatiek?	1 ☐ ja
2 ☐ nee
44. Moet u wel eens sterk zweten, ook als het niet warm is?	1 ☐ ja
2 ☐ nee	62. Voelt u zich vaak zenuwachtig?	1 ☐ ja
2 ☐ nee
45. Voelt u zich weeens moe na een inspannende dag?	1 ☐ ja
2 ☐ nee	63. Staat u in de regel 's ochtends moe en niet uitgerust op?	1 ☐ ja
2 ☐ nee
46. Hebt u nogal eens last van jeuk?	1 ☐ ja
2 ☐ nee	64. Hebt u nogal eens kleine ongevalletjes?	1 ☐ ja
2 ☐ nee
47. Hebt u vaak last van puistjes of puisten?	1 ☐ ja
2 ☐ nee	65. Voelt u zich gauwer moe dan u normaal acht?	1 ☐ ja
2 ☐ nee
48. Voelt u zichzelf gezond?	1 ☐ ja
2 ☐ nee	66. Kunt u de laatste tijd slechter tegen sterke drank dan vroeger?
(Als u nooit drinkt dan nee antwoorden)	1 ☐ ja
2 ☐ nee
49. Hebt u nogal eens last van hoofdpijn?	1 ☐ ja
2 ☐ nee	67. Voelt u zich gauw geprikkeld?	1 ☐ ja
2 ☐ nee
50. Hebt u nogal eens vage maagklachten?	1 ☐ ja
2 ☐ nee	68. Hebt u vaak last van trillende handen?	1 ☐ ja
2 ☐ nee
51. Bent u nogal eens duizelig?	1 ☐ ja
2 ☐ nee	69. Valt u, als u thuis bent, gauw van moeheid in de stoel in slaap?	1 ☐ ja
2 ☐ nee

S.v.p. ook achterzijde invullen ►

Bijlage 2

70. Hoe bent u nu verzekerd tegen ziektekosten?

- 1 ☐ ziekenfonds
- 2 ☐ particuliere ziektekostenverzekering (incl. IZA, IZR)
- 3 ☐ anders, nl.

71. Zou u liever anders verzekerd willen zijn?

- 1 ☐ neen
- 2 ☐ ja, liever ziekenfonds
- 3 ☐ ja, liever particulier
- 4 ☐ ja, anders, nl.

72. Hoe was u eind december 1984 verzekerd tegen ziektekosten?

- 1 ☐ ziekenfonds bejaarden
- 2 ☐ ziekenfonds vrijwillig
- 3 ☐ ziekenfonds verplicht
- 4 ☐ particuliere ziektekostenverzekering (incl. IZA, IZR)
- 5 ☐ anders, nl.

73. Er wordt wel eens gesproken over een algemene verzekering tegen ziektekosten voor iedereen, dus zonder onderscheid tussen ziekenfonds en particulier.

Waar gaat uw voorkeur naar uit:

- 1 ☐ bestaande situatie met het onderscheid tussen ziekenfonds en particulier
- 2 ☐ algemene verzekering voor iedereen
- 3 ☐ geen voorkeur

74. Wat vindt u van de volgende uitspraken over de premie die men voor een ziektekostenverzekering zou moeten betalen:

- Mensen met een niet zo goede gezondheid zouden meer moeten betalen dan mensen met een goede gezondheid.

- 1 ☐ mee eens
- 2 ☐ gedeeltelijk mee eens
- 3 ☐ niet mee eens
- 4 ☐ geen mening

- Mensen met een hoog inkomen moeten meer betalen dan mensen met een laag inkomen

- 1 ☐ mee eens
- 2 ☐ gedeeltelijk mee eens
- 3 ☐ niet mee eens
- 4 ☐ geen mening

- Een gezin (met één inkomen) moet meer betalen dan een alleenstaande.

- 1 ☐ mee eens
- 2 ☐ gedeeltelijk mee eens
- 3 ☐ niet mee eens
- 4 ☐ geen mening

- Ouderen moeten meer betalen dan jongeren

- 1 ☐ mee eens
- 2 ☐ gedeeltelijk mee eens
- 3 ☐ niet mee eens
- 4 ☐ geen mening

- Mensen die extra risico's nemen met hun gezondheid zouden meer moeten betalen dan anderen

- 1 ☐ mee eens
- 2 ☐ gedeeltelijk mee eens
- 3 ☐ niet mee eens
- 4 ☐ geen mening

75. Als u voor een verzekering tegen ziektekosten met volledig pakket een keuze zou kunnen maken tussen verschillende mogelijkheden, wat zou u dan bij het volgende kiezen: (volledig pakket: huisarts, specialist, ziekenhuis, medicijnen etc. zijn verzekerd)

- 1 ☐ premie van f 3000,- per jaar
geen eigen risico
- 2 ☐ premie van f 2300,- per jaar,
f 1000,- eigen risico

76. Als u een keuze zou kunnen maken tussen een verzekering met volledig pakket en een verzekering met een beperkt pakket wat zou u dan bij het volgende kiezen:

- 1 ☐ premie van f 3000,- per jaar,
volledig pakket
- 2 ☐ premie van f 2000,- per jaar,
alleen specialist en ziekenhuis
verzekerd